Cyan Magenta Yellow Black

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Голос України

СЕРЕДА 10 грудня 2003 року

№ 235 (3235)

ФОТОРЕПОРТАЖ

Наш дарунок Тузлі

«Голос України» передав на заставу бібліотеку

(Дивіться на 3-й стор.).

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

ПРИВІТАННЯ

Переконлива перемога

Президент України Леонід Кучма привітав Президента Росії Володимира Путіна з успішним завершенням виборів до Державної Думи і переконливою перемогою на них партії «Єдина Росія». Про телефонну розмову лідерів України та Росії українським ЗМІ повідомила прес-служба глави української держави.

Більш як 1200 спостерігачів із європейських демократичних організацій стежили за перебігом парламентських виборів у Росії.

КОНКУРС

Соборність у бронзі

З нагоди 85-ї річниці проголошення Акта злуки Української Народної Республіки та Західно-Української Народної Республіки, що відзначатиметься наступного року, оголошено конкурс на кращий ескізний проект монумента Соборності України.

Конкурс триватиме протягом грудня цього року. 2 січня 2004 р. буде підбито підсумки. Планується, що монумент буде встановлено на площі поруч з Маріїнським палацом.

БЛІЦОПИТУВАННЯ — ТЕРНОПІЛЬЩИНА

Що вас сьогодні хвилює найбільше?

Олексій Куйбіда, лікар:
— Люди не вміють зупинити кровотечу, зробити штучне дихання... Багато смертей стається саме через це.

Соломія Дмитрів, студентка:
— Наступного року закінчую вуз, а роботу за фахом у Тернополі знайти неможливо.

Віталій Мазур, пенсіонер:
— Чому не пустили пілотів до Ліберії? Хай би хлопці заробили там, якщо тут не дають. Як колишній пілот, упевнений: ризик у небі є завжди.

Андрій, восьмикласник з Чорткова:
— Мама поїхала на заробітки і пропала. Тато помер. Я залишився з молодшим братом. Ось напрошу грошей і куплю йому ласощів, бо лежить у лікарні, а собі зварю борщ. Якби не сусіди, ми не вижили б.

(Закінчення на 3-й стор.).

Звернення

Голови Верховної Ради України Володимира Литвина з нагоди Дня прав людини

Дорогі співвітчизники!

День прав людини, який відзначається 10 грудня, цього року збігається з 55-річчям прийняття Генеральною Асамблеєю ООН Загальної декларації прав людини. Вона стала базовим міжнародно-правовим документом у цій винятково важливій сфері.

У сучасну епоху проблема прав людини набула глобального значення і вийшла на провідне місце у міжнародній системі оцінок рівня демократії в кожній конкретній державі.

Увесь спектр прав і свобод, закріплених у Загальній декларації, закладено в Основний Закон нашої держави — Конституцію України. Їх гарантування і захист Верховна Рада України здійснює прийняттям законів України. Українське законодавство щодо прав і свобод людини не поступається перед законодавством передових країн.

Незважаючи на помітні досягнення у правозахисній царині, стан дотримання законодавства все ще далекий від бажаного і потребує неослабної уваги з боку державних структур і громадськості. Тому Верховна Рада України вважає за необхідне посилити парламентський контроль за практичною реалізацією законів і Конституції України щодо належного захисту прав людини та громадянина. Наша мета — утвердження в Україні дійсно правової, демократичної держави і громадянського суспільства, що відповідали б світовим стандартам.

Бережімо ж і примножуймо здобутки, досягнуті у справі забезпечення прав людини. Пам'ятаймо: поряд з правами і свободами Декларація передбачає також обов'язки людини перед суспільством, належне визнання і увагу прав і свобод інших людей, забезпечення справедливих вимог моралі, суспільного порядку і загального добробуту. Тільки таким чином забезпечимо справжню демократію.

ПАРЛАМЕНТСЬКА ХРОНІКА

НАЙВАЖЛИВІШЕ ПРАВО — ЖИТИ ЗАМОЖНО

Ранкове засідання 9 грудня

Народні депутати заслухали уряд щодо забезпечення в Україні встановлених чинним законодавством соціальних, економічних, правових і конституційних гарантій у сфері соціального захисту ветеранів праці. Напередодні Дня захисту прав людини Міністр праці та соціального захисту Михайло Папієв запевняв: позитивні зрушення є. Нині, за його словами, в Україні десять мільйонів осіб пільгових категорій. На оплату пільгових та безплатних рецептів згідно з даними МОЗ витрачається близько 3 млрд. грн. Відповідно на одну особу витрачається 25 грн. щомісяця.

(Закінчення на 5-й стор.).

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

У НОМЕР

На порозі епідемії

Значно раніше, ніж прогнозувалося, очікують на епідемію грипу в Одесі. Щодня реєструють майже 800 випадків захворювання, до того ж половина з них — серед школярів. Швидке зростання значною мірою обумовлене тим, що в мільйонному місті вакцинацію проти грипу зробили лише п'ять тисяч осіб. Схоже, що Новий рік Одеса зустріне епідемією грипу, **повідомляє наш власний кореспондент Георгій ВОРОТНЮК.**

(Продовження теми на 7-й стор.).

Шанси — мізерні

На квартирному обліку для одержання житла і поліпшення житлових умов на Рівненщині перебуває 35,9 тисячі сімей та одинаків. Кожна п'ята сім'я — в пільговій черзі, кожна восьма має право позачергово отримати квартиру. Однак шанси розв'язати квартирну проблему мізерні, бо обсяги будівництва протягом останніх років зменшуються через брак коштів. Тим часом незавершеними з цієї причини залишаються 110 житлових будинків різних форм власності загальною площею 314 тисяч квадратних метрів. Найбільше таких довгобудів — у Рівненському і Костопільському районах, містах Рівне та Дубно, **повідомляє наш власний кореспондент Олександра ЮРКОВА.**

Хліб дорожче не стане. Поки що

У будь-якій крамниці Севастополя можна купити дотовані сорти хліба «Формовий» та «Зімневський» за ціною від 1,1 гривні (у фірмових магазинах хлібокомбінату ім. Кірова) до 1,3 гривні (у приватних точках). Згідно з прийнятою міськрадою програмою, до нового року з міського бюджету дотується 33 тонни хліба щодоби. По лінії ДАК «Хліб України» Севастополь одержав п'ять тисяч тонн зерна. Хлібного ажіотажу в Севастополі не було, немає і, «сподіваємося не буде», заявив міський голова Леонід Жунько, **повідомляє наш власний кореспондент Світлана КАЛИНОВСЬКА.**

Чернівецькі двірники отримають пилососи

для прибирання вулиць і тротуарів, вимощених бруківкою, де двірничі мітли безсилі. Нещодавно міська рада купила і кілька модульних тракторів з мітлами для прибирання вулиць та пішохідних доріжок. Міський голова Микола Федорук закликав чернівчан любити своє місто і поважати надбання попередників, які навіть через війни та окупації залишили Чернівцям неповторний шарм європейського міста австрійської доби, **повідомляє наш власний кореспондент Сергій СУЛИМА.**

КОНТРАБАНДА

Що у вас, хлопці, в кузовах?

Протягом одного дня працівники спецпоста міліції «Нижні Ворота» у Воловецькому районі, неподалік Верецького перевалу, виявили у транспортних засобах 40 ящиків «лівих» цигарок «Прима», 20 — «Босс» та п'ять тисяч пляшок коньяку «Ночі Херсонеса». Кримський водій каміона та менеджер одного з київських лікеро-горілчаних заводів чомусь везли коньяк на Мукачівську кондитерську фабрику, хоча згідно з супровідними документами, звеселяючий напій мав прямувати з Одеси в Донецьк. Згодом з'ясувалося, що завантажувався каміон у Криму, на території колишньої взуттєвої фабрики, **повідомляє наш власний кореспондент Іван ГУДЗОВАТИЙ.**

СЬОГОДНІ ЧИТАЙТЕ:

Село – хранитель генетичного коду українства

Доля села і людини «від землі» — ось смислова домінанта виступу Голови Верховної Ради України Володимира Литвина на Всеукраїнських зборах депутатів-аграріїв Верховної, обласних, міських, районних і селищних рад 30 листопада 2003 року. Багатьох наших читачів, які ознайомилися з короткою інформацією про хід Всеукраїнських зборів («Голос України», № 212 за 2 грудня 2003 року), схвилювали відверті роздуми і віра Голови парламенту в реальні шляхи відродження українського села, багатьом — роз'ятрили наболілі рани. В інших — викликали несприйняття і навіть роздратування. Йдучи назустріч читацьким побажанням, подаємо текст виступу Голови Верховної Ради України Володимира Литвина в сьогоднішньому числі і запрошуємо до щирої та відвертої розмови на сторінках «Голосу України» всіх, хто готовий працювати задля повернення України до кола провідних житниць Європи, задля відродження виплеканої віками високої аграрної культури українства.

Виступ Голови Верховної Ради України Володимира ЛИТВИНА на Всеукраїнських зборах депутатів-аграріїв Верховної, обласних, міських, районних і селищних рад

30 листопада 2003 р.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Шановна президіє!

Шановні зберігачі генетичного коду українства!

Шановні колеги!

Щиро вдячний ініціаторам цієї, як на мене, важливої і назрілої зустрічі. Хоча, за словами Катерини Тимофіївни Ващук, актуальна інформація доводиться до вас через сайт парламентської фракції Аграрної партії України та партії, все одно значення таких зустрічей переоцінити важко, враховуючи, що Інтернет — все ще рідкість в українських реаліях. Та й живого спілкування ніщо замінити не може. А сьогодні потрібне саме таке спілкування, вкрай потрібні відверті й об'єктивні оцінки, потрібне об'ємне бачення процесів, які відбуваються в Україні — в державі і в агропромисловому комплексі, — і чітке формулювання завдань та засобів і шляхів їх досягнення.

А розмова про те, як стати партією влади, має, як на мене, вторинний вимір. Це автоматично матеріалізуватиметься, якщо вирішимо головні завдання на селі.

В одному з виступів ішлося про взаємозв'язок проблем минулого, сьогодення й майбутнього. У зв'язку з цим я хотів би звернутися до висловлювання Черчілля: мені приємно жити у минулому, бо в майбутньому нічого гарного немає.

Отож ми повинні пам'ятати наше минуле і згадати зараз усіх тих людей села, які своїми руками, на своїх плечах витягли країну, висловити щиру подяку нашим батькам, нашим матерям; живим побажати здоров'я, а тих, кого немає, пом'янути добрим словом. І на таких підставах, на такому фундаменті вести мову про сьогодення.

Бо така аудиторія, толерантність людей «від землі», їх природна людяність підштовхує до відвертості безпосередньо і мене.

Вважаю, що нам усім сьогодні потрібно взяти на озброєння девіз: уникати неправди, дотримуватися правди і відвертості, служити справі, народу, а не прислужувати групам, групкам чи кланам — цим метастазам на нашому державному тілі.

Скажу вам відверто, що останнім часом мені постійно згадуються слова з відомого твору Михайла Коцюбинського, який ми усі свого часу вивчали: «Ідуть дощі. Холодні осінні тумани клубочаться високо вгорі і спускають на землю мокрі коси... Пливе нудьга, пливе безнадія, і стиха хлипає сум». Хочеться плакати, хочеться кричати, коли бачиш, що повсюдно діється на селі. І особливо коли постійно стикаєшся з отими гучними фразами про аграрну реформу, гігантські успіхи у її здійсненні.

У гонитві за новаціями забули про одвічні сільські цінності. Їх просто відкинули, заговорили реформу, звели її до розпаювання землі, зруйнували крупнотоварне виробництво. Не підтримали і не поглибили укази Президента законами. Прийняті рішення провисають, загрожують у недалекому майбутньому значними проблемами, коли земля стане товаром.

Нас просто примушують жити у тих умовах, які витворили для нас і за нас.

Політична маячня, боротьба кланів підмінили таку необхідну рутинну роботу. Перерозподіл власності видається за великі справи, за розвиток.

Ситуація на селі катастрофічніша, ніж це було після Великої Вітчизняної війни і ніж це показує навіть наша статистика. У мене складається враження, що розуміння і бачення цього немає на рівні центральних органів виконавчої влади. Втім, екскурсії високопосадовців на село не дають змоги скласти об'єктивного враження. Бо я й по собі знаю, що зустрічають і ведуть туди, де ліпше, і реальної картини не показують. Поодинокі процвітаючі підприємства не роблять погоди. Як одна ластівка не робить весни.

Висновок очевидний і невблаганний: український аграрний корабель на мілині біля самісінького берега.

За роки реформ виробництво м'яса зменшилося в 2,5, а цукру — у 3,5 разу. Цього року доводиться імпортувати більше половини продовольчої пшениці і жита. Нас виштовхнули зі світових ринків, які ми так довго завойовували.

За такого стану говорити про всезагальні і повсюдні позитивні результати можуть лише теоретики, наділені багатою уявою, і ті, хто в усьому бачить Божу росу.

Жодним чином я не хотів би такою оцінкою поставити під сумнів правильність політичного курсу на реформування аграрного сектору. Проте темпи, методи та шляхи його здійснення протребують критичного осмислення.

Поки у нас не буде правдивої відповіді на запитання, чому ми зайшли, якщо хочете, то чому нас завели у глухий кут, істинну, найкоротшу дорогу з нього прокласти не зуміємо.

У нас є величезна політична сила — депутатський корпус України. Все доросле населення, а це майже 36 мільйонів людей, довірило свої повноваження 36 тисячам обранців. І якщо безпосередньо до села та агропромислового комплексу причетний майже кожний третій, то тепер складається так, що із забезпеченням хлібом і формуванням цін на нього прямо чи опосередковано стикатимуться майже всі депутати. Тобто нам усім разом відповідати за стан справ у країні.

Не претендуючи на абсолютну істину, скажу, що зі столичних висот проглядаються і такі види на пройдений шлях та прийдешній обрій.

По-перше. Чи не надто поспішно ми виштовхнули селян на недостатньо вивчену дорогу? Ні для кого не є секретом те, що до будь-яких перемін чи перестановок людині потрібно звикнути, призвичаїтися. Надто ж — з урахуванням тієї ментальності, що витворилася на селі. Навіть нові черевики певний час доводиться розношувати, натираючи інколи на ногах пухирі.

Реформування села простіше, скажімо, провести в Західній Україні, де досі жива пам'ять про те, що ця земля належала тим чи тим родинам, тим чи тим людям.

Очевидно, авторам реформ з першого дня слід було усвідомлювати, що усталений десятиліттями спосіб життя мільйонів людей не треба ламати «до коліна». Потрібен тривалий і органічний процес вживлення, вростання у нові реалії.

А так провели операцію без наркозу і продовжуємо краяти по живому.

Нині добре помітно, що в Україні така всеохопна, масова операція проводилася надто спрощено, а то й поспішно і не завжди кваліфікованими лікарями.

Чомусь зовсім не бралося до уваги найголовніше: реформа має здійснюватися для збільшення обсягів, підвищення якості і здешевлення продовольства, поліпшення соціального самопочуття тих, хто безпосередньо причетний до землі.

А в нас реформа відбувалася начебто для звіту про її масштаби і глибину. Так і не спромоглися встановити «всевидющого державного ока», яке прискіпливо б дивилося і корегувало те, що відбувається на селі, оцінювало, наскільки ефективною є та чи та форма господарювання. І тому зазвичай спостерігаємо і констатуємо знесилення агропромислового комплексу, який дійшов уже до критичної, і навіть небезпечної, я б сказав, межі.

Хоча за 2000—2003 роки з'явилися обнадійливі ознаки, які вказують на те, що в принципі курс, визначений Президентом, був правильний. Сільськогосподарське виробництво, зокрема, із збиткового перетворилося на прибуткове. Сума прибутків зросла на 20 відсотків. Інвестиції в основний капітал, а також прямі іноземні інвестиції збільшилися в 1,5 разу. Щороку залучалося понад 6 млрд. гривень кредитних ресурсів для села, що в 11 разів перевищувало обсяги бюджетної підтримки.

По-друге. Вкрай несприятливі цьогорічні погодні умови, надто ж морозна зима і посушлива весна, знову відкинули сільськогосподарське виробництво на критичні рубежі. Але водночас слід наголосити, що посилання на несприятливу погоду послужили індульгенцією для «сільських поводирів» та тих провалів, що мали і мають місце, і почали переходити в розмови про системну кризу в галузі.

Як тут не згадати слова з пісні: «Постелите мне степь, занавесьте мне окна туманом». Отак і у нас хочеться «занавесить окна туманом» і затулити прорахунки несприятливою погодою. Це дія за принципом —війна усе спише. Не спише!

Маємо підстави для постановки і такого питання: а що більше не витримало морозів — структурні перетворення чи організаторська робота у столиці, областях, районах і селах? Адже, за даними органів державної статистики, перехідний запас зерна на початок року становив 14,7 млн. тонн. Ще на 1 квітня 2003-го, коли агрономи знали реальний стан посівів озимини, було офіційно задекларовано 4 мільйони тонн зерна.

Тоді на світових ринках було багато дешевої пшениці. Але замість того, щоб раціонально розпорядитися своїми залишками і спокійно докупити за кордоном, затіяли полемічний клуб про очікувану біду. Є значна вина тут і Верховної Ради. Це підштовхнуло, я думаю, до зростання цін на продовольче зерно і на внутрішньому, і, очевидно, на світовому ринках.

Спромоглися ж розпочати імпорт зерна аж після жнив, у другій половині вересня, коли ціни на пшеницю підскочили майже удвічі — до 200 доларів США за тонну.

Далі. Прошу вас, шановні колеги-депутати, пильніше спостерігати за тим, що у критичній ситуації деякі керівники забули про ними ж проголошені ринкові засади господарювання і вдалися до засудженого адміністрування або грубого насилля над тими, з кого суспільство намагається створити вільного господаря.

У розмовах селяни часто обурюються, що з нинішнього врожаю в них насильно, за участю працівників міліції та прокуратури, фактично вилучено багато збіжжя.

Люди кажуть, що їх примушували віддавати зерно якимсь комерсантам, а після цього воно нібито рахується в регіональних ресурсах області, за ціною 650 гривень за тонну. Гроші їм обіцяли сплатити пізніше, а багатьом не повернули і донині. Тепер їхнє зерно продають млинам за ціною 1200 гривень за тонну і повертають борг селянам. Начебто від такої оборудки зростають ціни на хліб. У повітрі зависає запитання: кому залишається різниця у вартості?

Влада повинна, я переконаний, просто зобов'язана, дати людям вичерпну відповідь. У нас є аграрна служба в уряді, є солідне міністерство, обласні й районні аграрні органи, аграрні комісії в обласних і аграрний комітет у Верховній радах. Давайте створимо комісію і в кількох регіонах предметно проаналізуємо ці питання, а також поінформуємо про результати громадськість.

Потрібно послідовно і наполегливо привчати всіх діяти економічними методами регулювання ринку продовольства на солідно розробленій і законодавчо оформленій правовій основі.

Ключовим напрямом у діяльності влади повинні стати створення прозорого середовища для роботи підприємств, комерційних структур усіх форм власності і господарювання, скасування необгрунтованих пільг для окремих суб'єктів господарювання, підтримка і захист власного товаровиробника та приватного бізнесу, законодавче оформлення різних форм власності, гарантії визнаних у світі форм ринкової конкуренції та реальне, захищене від безпідставного втручання силових та місцевих органів влади, функціонування аграрних структур.

У виступах уже йшлося про безнадію, жахливу ситуацію у соціальній сфері села. Проте я не можу обминути цю болючу тему.

Знову-таки звернуся до статистики.

За останні 10 років трудові ресурси села скоротилися майже на мільйон осіб, чисельність зайнятих на підприємствах і в організаціях зменшилася на 2,6 мільйона. Найбільше — 1,2 млн. — «викинуто» сільських мешканців з громадського сектору сільського господарства; на 948 тис. скоротилася кількість зайнятих в інших галузях матеріального виробництва та соціальній сфері села. Частка людей пенсійного віку серед сільського населення становить 29 відсотків (на 1000 осіб працездатного віку припадає 961 непрацездатний).

Основна частина працездатних селян, звільнених з підприємств і організацій, вимушено поповнює групу зайнятих лише в особистому підсобному господарстві та незайнятих. Майже 3 млн. осіб із 8 млн. працездатних не мають стабільного місця роботи і надійних джерел доходів. Наслідком цього є потужна хвиля міграції з країни найактивнішої частини сільських мешканців. За одними даними — 2, а за іншими — 5—7 мільйонів людей у пошуках заробітку виїжджають за межі України. Додаймо до цього процес морального розбещення, втрату одвічного інтересу до землі як годувальниці, основи достатку і добропорядного способу життя. Якщо не вжити негайних заходів для продуктивної зайнятості на селі, особливо молоді — втратимо село, втратимо Україну.

На жаль, це все — констатації, тоді як потрібні реальні заходи. У тому числі й непопулярні з боку Верховної Ради, які мають оздоровити атмосферу на селі. Скажімо, не може вважатися й надалі безробітною людина, яка володіє земельним паєм і отримує за нього дивіденди від господарства. Парламенту слід прийняти відповідне рішення, а не лише декларувати захист людини праці.

Інакше хто ж залишатиметься на селі — патріоти (це ви), ліниві і ті, кому нема куди подітися. Тим більше що у сільській місцевості нині залишилося менше чверті підприємств побутового обслуговування, кількість підприємств роздрібної торгівлі скоротилася наполовину.

За останні 5—6 років 335 сіл позбулися шкіл, 2,4 тис. сіл — дитячих дошкільних закладів, закрито 487 дільничних лікарень, більш як 3 тис. фельдшерсько-акушерських пунктів. Фактично відсутнє належне транспортне сполучення.

Це відбувається за умов, я ще раз хочу сказати (вибачте, що цифри називаю, це просто — крик душі), коли майже половина сіл не мають шкіл та закладів охорони здоров'я, дві третини — дошкільних закладів освіти, 40 відсотків — клубів і будинків культури. Згадайте, за рахунок чого жило раніше село. Згадаймо свою молодість: клуби були притягальними осередками культурного життя на селі.

Закладів охорони здоров'я не мають 4,1 тис. сіл, у кожному з яких проживає понад 100 осіб, шкіл — 4,2 тис. сіл, у кожному з яких є понад 20 дітей шкільного віку. Через відсутність шкіл 84 тисячі, або 38 відсотків сільських учнів, не мають змоги продовжувати навчання в 10—11 класах за місцем проживання. Не рятує ситуації й гучно розрекламована програма «шкільний автобус». Я вам скажу, що ця програма, якби це був, не доведи Боже, 1937 рік, була б визнана як факт надзвичайно шкідливий для держави. Треба, щоб кожна дитина вчилася дома. Бо якщо немає школи, село вмирає.

Я вам наведу один приклад, який мене вразив. Село Ємчиха Миронівського району Київської області. Прекрасне село, чудові землі. Дай Боже, щоб такі землі були у нас на Житомирщині. Побудували гарну школу за чотири місяці, до чого і я доклав рук, обладнали комп'ютерний клас.

Нещодавно моя дружина відвідала школу. І що побачила? Поламані вхідні двері, зірваний лінолеум, собак у коридорах. А відкривали школу урочисто 2002 року.

Діти не вміють читати й писати у старшому віці.

От вам і все. З одного боку, це констатація того, що робиться, а з другого — те, що ми, свідомо чи несвідомо, хочемо отримати.

Серйозною проблемою є застарілість і зношеність матеріально-технічної бази закладів соціально-культурного призначення на селі. Капітального ремонту потребують понад 28 відсотків шкільних приміщень, третина клубів, близько чверті дитячих дошкільних закладів, сільських лікувальних амбулаторій і фельдшерсько-акушерських пунктів.

Майже 23 відсотки житлового фонду на селі зведено в довоєнний період, ще 49% — до 1970 року. Значна частина його в аварійному стані.

Природний газ підведено лише до 7,6 тис. сіл (27%), жителі 1200 сіл користуються привізною водою для побутових потреб. У сільській місцевості стоять недобудовані 1100 шкіл, 620 дошкільних закладів, 24 тис. км газових мереж, низка інших об'єктів соціально-культурного та побутового призначення, багато з яких має дуже високу будівельну готовність. Обсяги будівництва основних об'єктів соціальної інфраструктури села порівняно з початком 90-х років скоротилися в 6—10 і більше разів.

Нині в Україні налічується близько 8 тис. сіл (28%), що втратили можливість самовідтворення населення. Групування таких сіл в окремих регіонах призвело до того, що понад 120 сільських районів стали зонами демографічної та поселенської кризи. Формуються значні зони суцільної незаселеності в сільській місцевості.

Раніше чекали пенсії, наче Великодня. Сьогодні не доживають до неї. Диспансеризації та обстеження на селі — нуль. Підірвали генофонд нації.

Що ж залишилося — розмови про реформи?

Сьогодні багато мовиться про те, що кульгає законодавче забезпечення перетворень на селі. Що Верховна Рада ледь не гальмує реформування АПК. Дещо від істини в цьому, можливо, є.

Але погляньмо, як же виконуються прийняті закони.

Наприклад, питання державної підтримки соціальної сфери села врегульовано Законом України «Про пріоритетність соціального розвитку села та агропромислового комплексу в народному господарстві».

Зокрема, відповідно до його статті 5 щорічний розмір державних централізованих капітальних вкладень на зміцнення матеріально-технічної бази села має становити не менш як 0,5% від вартості ВВП України, а це — понад 1 млрд. гривень. Ці капіталовкладення повинні виділятися в Державному бюджеті України окремим рядком. Статтею 6 цього Закону встановлено, що у випадках, коли спорудження об'єктів соціальної інфраструктури здійснюється за власні кошти суб'єктів господарювання, то їхні витрати відшкодовуються з Державного бюджету України і місцевих бюджетів. Крім того, витрати на утримання всіх закладів соціально-культурного призначення в сільській місцевості мають фінансуватися з бюджету, забороняється ліквідація, реорганізація та перепрофілювання закладів охорони здоров'я, освіти та соціального захисту населення у сільській місцевості.

Виконання зазначених норм значно покращило б стан соціальної сфери села.

Закон не виконується.

Що робити? Реальний вихід один — бюджет 2005 року має стати бюджетом села. І знову ж таки реально. Все інше — розмови.

І насамкінець — кілька слів про Аграрну партію України. Вона перебуває в особливому, можна навіть сказати, відмінному становищі на противагу майже сотні інших політичних партій. Бо охоплює не тільки сферу формування аграрної політики, а й вертикаль органів, що забезпечують її здійснення.

Поки що стурбованість партійних лідерів, вимоги до винуватців провалів у роботі геть не адекватні критичності ситуації на селі. Пригадайте, що некритичність оцінок, благодушність і вибіркова вимогливість зводять з політичної арени ще потужніші сили, які існували, зокрема, і в Україні.

Тому, мені здається, партія повинна зміцнювати свої лави не для політичного самовдоволення чи нівелювання відповідальності, а для організації саме відповідальної роботи.

Пам'ятаймо настанову автора славнозвісної «Енеїди» —Івана Котляревського:

Де общеє добро в упадку,
Забудь отця,
забудь і матку,
Лети повинність ісправлять.

То давайте будемо робити це.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Під час Всеукраїнських зборів депутатів-аграріїв

Наш дарунок Тузлі!

«Голос України» передав на заставу бібліотеку

ФОТОРЕПОРТАЖ

Ми збирали книжки для прикордонників застави Тузла з якимсь особливим трепетом. Хотіли, щоб бібліотечка була і цікава, і корисна. Адже багато хто з хлопців, котрі служать нині на Тузлі, прагне вчитися, а тому їм потрібні підручники для підготовки для вступу до вузів. Редакція дещо закупила. А дещо запропонували нам для такої благородної справи і автори.

«Тепер усі знають, де Тузла. Знаємо і ми — це там, де служать мужні хлопці, справжні патріоти України», — такий дарчий напис на підручникові з фізики для учнів старших класів та абітурієнтів зробили його автори, кандидати фізико-математичних наук Віктор Калита і Наталія Стучинська. «Твір з української мови» — цей підручник запропонував для наших підопічних авторський колектив — доктор філологічних наук Геннадій Золотухін, кандидат філологічних наук Ніна Литвиненко і Ірина Жебка.

А загалом у бібліотечці — класика, сучасні детективи, альбоми про мистецтво. Ми старалися.

Ящики з книжками пакували Людмила Нікітюк (**на знімку**), Лілія Курбатова, вантажили Олександр Сімороз та Микола Михайленко. Доставили книжки до Сімферополя наші давні партнери-первізники, за що ми їм дуже вдячні.

Отож читайте, хлопці, книжки і «Голос». Пильнуймо кордон разом!

Світлана ПИСАРЕНКО.

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

БЛІЦОПИТУВАННЯ — ТЕРНОПІЛЬЩИНА

Що вас сьогодні хвилює найбільше?

(Початок на 1-й стор.).

Юрій Сивкович, малий підприємець:

— Міграція молоді. Виїжджають найкращі, забирають дружин, дітей. Розумію, що моєму синові за кордоном краще, але так сумую за онуками-близнятами...

Валентина Харченко, метеоролог:

— Живу на вулиці Слівенській. Тут 11 контейнерів для сміття. Антисанітарія жахлива. Вранці йду на роботу — щурі під ногами снують.

Надія Синявська, мати студентки:

— Нині гроші вирішують чи не всі проблеми студента. Це розбещує фінансово спроможних і розхолоджує тих, хто прийшов до вузу по освіту.

Записала Любов ЛЕВИЦЬКА.

ВІТЧИЗНЯНИЙ СТИЛЬ

Політ Київ—Делі

8 грудня авіакомпанія «АероСвіт — Українські авіалінії» здійснила свій перший політ між столицями України та Індії. На перший рейс Київ—Делі було продано майже всі квитки.

60 відсотків пасажирів першого рейсу прямуватимуть до Делі транзитом, прибуваючи до столичного аеропорту «Бориспіль» літаками «АероСвіту» із Будапешта, Варшави, Праги, Стокгольма, Нью-Йорка і Торонто. Аналіз бронювань свідчить про попит, що зростає, на перевезення за новим трансконтинентальним маршрутом. Так, на всі рейси Київ—Делі до кінця року вже викуплено або зарезервовано 80,5 відсотка місць.

Регулярні безпосадкові польоти між столицями України та Індії виконуватимуться двічі на тиждень 226-місним далекомагістральним широкофюзеляжним літаком «Боїнг-767». Із Києва лайнер «АероСвіту» вилітатиме по понеділках і суботах, а з Делі — щовівторка і щонеділі.

Очікується, що відновлення регулярного авіасполучення між Україною та Індією й розвиток «АероСвітом» цього напрямку дадуть можливість уже на початку наступного року збільшити трансфер через аеропорт «Бориспіль» у півтора разу.

Поганий той солдат, який не мріє...

Цей військовий вуз веде свою історію ще від подій більш як 100-літньої давності, коли великий князь Костянтин заснував тут кадетський корпус. У 1992-му на базі трьох військових училищ — вищого артилерійського командного імені М. Фрунзе, вищого військового об'єднаного та вищого військового об'єднаного командно-інженерного училища протиповітряної оборони — згідно з постановою Кабміну було створено Одеський інститут Сухопутних військ.

Понад 500 випускників училищ й інституту стали генералами і маршалами. Серед них — екс-міністр оборони України В. Шкідченко, начальник Генерального штабу Збройних Сил України генерал-полковник О. Затинайко, головнокомандувач Сухопутних військ Збройних Сил України генерал-полковник П. Шуляк, голова військової інспекції Міністерства оборони України генерал армії В. Радецький, маршал Радянського Союзу К. Москаленко, генерал армії І. Черняховський, генерал-полковник Танкових військ В. Архипов. За роки існування Одеський інститут Сухопутних військ випустив майже п'ять тисяч офіцерів.

Нині тут діють шість факультетів, 26 кафедр, ад'юнктура та докторантура, створено науковий центр бойового застосування Сухопутних військ та військовий ліцей, полк забезпечення навчального процесу для практичної підготовки курсантів і слухачів у польових умовах.

На жаль, сьогодні військовий кашкет і погони вже не для всіх молодих людей ототожнюються з чимось звабним і престижним. Проте конкурс під час вступу на деякі факультети Інституту Сухопутних військ становить чотири особи на місце. Сюди їдуть навчатися з усієї України. Багато юнаків із малозабезпечених і багатодітних сімей, для яких уже добре те, що їх син перебуватиме під час навчання на державному утриманні. Є вихідці з сімей військових, які мріяли про армійську кар'єру ще змалку. І, сподіватимемося, не розчаруються в ній.

Юліана ШЕВЧУК.

Київ—Одеса.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

ЦІНИ ТА ЦІННОСТІ

На щастя, експерти помиляються. І на гріх

На початку січня авторитетний фінансовий експерт країни глава Ради Нацбанку Анатолій Гальчинський передбачав, що валовий внутрішній продукт України (ВВП) зросте цього року щонайбільше на 2,5—3 відсотки. На щастя, цей прогноз не справдиться, і зростання кінцевих суспільних доходів країни перевершить найоптимістичніші сподівання. Минулого тижня Міністерство економіки та з питань євроінтеграції визнало також, що інфляція за підсумками року буде приблизно на 2 відсотки вище урядових розрахунків. А головна причина чергового інфляційного сплеску — ціна на хліб, з усіма невтішними для нас наслідками.

Про причини і наслідки жовтневої інфляції ми вже писали (читай рубрику «Ціни та цінності» від 26 листопада ц. р.). Додам лише, що за прогнозні помилки, якщо вони сіяли стільки розчарувань, як, приміром, нинішній мінімальний, чи то пак мізерний, рівень зарплатні (набрав чинності минулого тижня. — **Авт.**), заступників міністрів фінансів колись партквитків позбавляли. Нехай не ті тепер цінності, не ті декларації уряду, зате народ той самий, призвичаєний до того, щоб чорне називали чорним, а біле — білим. Напівтони він залишає експертам і чиновникам.

Недорід минулого року і нефаховий підхід до формування держрезерву — чорного кольору. Тож ані для села, ані для міста не було несподіванкою, що влітку дефіцит почне вивітрювати з ринку запах хліба й уряд — баби хрестилися! — почне регулювати ціни. А в те, що промисловість, підприємства якої наприкінці 2002-го зменшили свої прибутки у півтора разу, демонструватиме рекордні темпи приросту доданої вартості, схоже, не вірив і сам уряд. Але, спостерігаючи за тим, як стрімко задовольнявся попит на інвестиції в металургії, паливно-енергетичній, машинобудівній галузях, за тим, як динамічно скорочувався фінансовий дефіцит у добувній промисловості, мимоволі думалося про те, що платіжний баланс країни спростує чимало песимістичних прогнозів. Так і вийшло.

Дякуючи Нацбанку нагода зазирнути у платіжний баланс трапилась у жовтні. З'ясувалося, що в першому півріччі економіка не вибивалася з графіка семивідсоткового зростання ВВП за підсумками року. Збій стався у липні, коли зафіксували від'ємне значення доданої вартості на рівні 34,1 відсотка, створеної сільським господарством. Для того, щоб виправити становище, треба було, на думку експертів Нацбанку, виконати триєдине завдання: мінімізувати втрати АПК, утримати динаміку зростання валової доданої вартості в торгівлі й на транспорті і досягти 13—14-відсоткового приросту обсягів промислової продукції. Скажу одразу: АПК неабияким чином компенсував дефіцит зерна хорошим врожаєм кукурудзи, соняшнику, інших сільськогосподарських культур і вже до жовтня істотно скоротив від'ємне значення доданої вартості до 13,5 відсотка. Торгівля та транспорт, яким «належить» п'ята частина приросту ВВП, за січень—жовтень додали відповідно 2,5 та 1,3 відсотка проти січня—липня. Інтенсивніше, ніж «програмували» банкіри, нарощувала обсяги виробництва і промисловість — на 15,7 відсотка за підсумками десяти місяців. З'ясувалося, що надолужили згаяне швидше, ніж можна було уявити. Отже, платіжний баланс жовтня одержав коротке резюме від Нацбанку: «У січні—жовтні, за нашими розрахунками, в річному вимірі зростання ВВП становить 8,6 відсотка порівняно з 4,9 — за відповідний період минулого року. Відхилення у вищу сторону від прогнозу, закладеного у макропоказники бюджету, наразі становить 80 відсотків».

Мал. Михайла САЧКА.

У світлі такого висновку дещо тьмяніють рапорти про стовідсоткове виконання держбюджету, яких не бракує останнім часу з уст урядовців: з такими грішми, погодьтеся, доволі важко не виконати бюджетні зобов'язання. Але якщо дуже треба, то можна, що й засвідчили законодавчі зміни до держбюджету в частині затвердження мінімального стандарту заробітної плати. Як на мене, неоригінальне рішення, бо на початку року Кабінет Міністрів вже підвищував зарплатню працівникам бюджетної сфери коштом місцевих бюджетів, нехтуючи розмірами їхніх трансфертів. От, їй-право, як рік розпочнеш, так його і закінчиш. Прикмета поголовна — для пересічних і непересічних. У другій половині листопада вийшла постанова про підвищення посадових окладів на 90 відсотків працівникам апарату і керівному складові вищих органів влади. Кажуть, проект урядової постанови пропонував підвищити оклади вчетверо, але Президент відмовив, з огляду на ситуацію.

Якщо це насправді так, то спасибі йому за те, що ще раз нагадав: валовий внутрішній продукт це, як полюбляють казати політики, надбання всіх трудящих, що спрямовується на розвиток і споживання суспільства. Розвиваємося ми, справді, нівроку, а от споживаємо дедалі менше: сьогодні — через дорожнечу хлібопродуктів, завтра — молока і м'яса...

Минулий тиждень один з телеканалів розпочав зі звістки, що напередодні нового року нас очікує дорогий хліб. Якщо врахувати, що на цей період припадає зменшення депозитних коштів у банківській системі, ситуація може спричинити труднощі, пов'язані з регулюванням грошової пропозиції в обігу. Добре якщо і я помиляюся. І передріздвяного вибухового зростання бюджетного попиту не станеться. Хотілося б обійтися без таких новорічних сюрпризів. І тішитися тим малим, що послав уряд. Зрештою, річний формат зростання ВВП на 7—8 відсотків за зростання інфляції споживчих цін на 7—8 відсотків не погіршує, а поліпшує життя порівняно з минулим, дефляційним роком. Утім, деталі і напівтони залишаю експертам.

Сергій ВЛАД. ▼

Оманливий штиль

РЕГІОН: ПОЛІТИЧНИЙ СПЕКТР

На півострові за півроку зареєструвалося майже 40 політичних партій з-понад сотні наявних на материку. Більшість з них не має широкої бази, не розростається до помітного масштабу і формату. Приміром, структури соціалістів, симпатики блоку Ю. Тимошенко не перевищують 3 відсотків електоральних настроїв. Фон політичного життя вони створюють, але серйозно змінити політичну картину ще нездатні.

Нарощують м'язи

Перегрупувань політичних сил півострова у зв'язку з наближенням президентських виборів не помічено. Це можна пояснити консолідованістю більшості у Верховній Раді АРК з 87 членів депутатської групи «Стабільність». Хоча вони представляють різні політичні партії, але всі зацікавлені в об'єднанні навколо Бориса Дейча і Сергія Куніцина, щоб забезпечити в автономії політичний спокій. Уже два роки діє коаліційний уряд, за який взяла на себе відповідальність політична більшість у ВР АРК. Весь цей час на місцях працюють люди цієї більшості й цього уряду.

Серед традиційно представлених на півострові партій сьогодні найактивніше намагається нарощувати свої сили і прибічників Партія регіонів України. І прагне порівнятися з активністю понад 20-тисячної СДПУ(о), лідер якої Юхим Фікс останніми роками зумів створити тут широко розгалужену структуру осередків у всіх містах, районах, селищах і селах. Однак нині, свідчать опитування соціологів, їм симпатизує лише 8 відсотків мешканців півострова. Днями кримські «есдеки» гучно відзначили 100-річчя створення на півострові свого першого осередку і вважають, що вже давно пройшли період організаційно-партійного будівництва. Тож сьогодні головну увагу приділяють ідеологічній наповненості своєї програми. У розвитку ця партія робить ставку на середній клас, ділову еліту, інтелігенцію і молодь. Вважає, що саме ці верстви здатні забезпечити стабільність у суспільстві, економіці й самій СДПУ(о).

Традиційно активною залишається Комуністична партія, у лідера якої Леоніда Грача високий рівень особистих домагань на владний олімп в Криму. Оскільки на останніх виборах він програв, то нині демонструє активну спрагу реваншу, нового повернення на шостий поверх Верховної Ради автономії. Дані деяких соціологічних опитувань свідчать: якби він виставив свою кандидатуру як пошуковець президентського крісла в Україні, то в цій якості його готові підтримати ледь 9 відсотків з майже третини кримських виборців, що досі орієнтуються у своїх симпатіях на компартію.

Натомість зростає авторитет лідера Народно-демократичної партії — голови Ради міністрів автономії Сергія Куніцина. НДП міцнішає, активно ширить свої лави, за чисельністю вже дорівнюється соціал-демократам. До найактивніших політичних гравців регіону варто зарахувати і прибічників Аграрної партії, які йдуть у блоці Б. Дейч & С. Куніцин. А також традиційно чітко організованих кримських татар, які у своїх симпатіях орієнтуються на «Нашу Україну» і особисто Віктора Ющенка. Соціологи свідчать — він вже має майже 15 відсотків електоральної підтримки. (Такий нині й відсоток місцевих симпатиків нинішнього Президента. Рівно рік тому він був на рівні 14 відсотків).

Хоча варто зауважити, що хвилі захоплень земель на Південнобережжі спричинили зростання антитатарських настроїв, поляризацію суспільства, поглиблення різновекторності етнічних настроїв.

На підступах до інформаційних джерел

У тиражній кримській пресі, включно з численною етнічною, спостерігається аморфна ситуація. Нині проводяться контент-аналізи преси. Найчастіше і обов'язково з симпатією обговорюється політична позиція і діяльність Януковича та Президента України. Для більшості кримських газет головна мішень критики — ім'я Ющенка. Виняток становить популярна серед загалу приватна телерадіокомпанія «Чорноморка», яка зі своїм натхненником — депутатом ВР АРК Андрієм Сенченком —займає помітну нішу в політичному спектрі півострова. Активно критикує систему управлінців автономії.

Передбачається, що з наближенням президентських виборів боротьба за інформаційні джерела загострюватиметься. Найближчим часом очікується активізація вкладення фінансових ресурсів у наявні та нові газети, телебачення і радіо. Відкритої зміни господарів ЗМІ ще не відбувається. Проте спостерігається певна переорієнтація знайомих газет і відкриття свіжих часописів. Приміром, товстушки «Первая крымская» і кількох сайтів в Інтернеті.

Хоча відвертих пропагандистських кампаній ще немає, але саме тепер формується структура інформзабезпечення: створюються різні центри як соціологічні, громадські й дослідницькі організації. Поза сумнівом, кожен з цих центрів відкриває певна політична сила, яка починає поки що вивчати ситуацію, щоб у переддень виборів розгорнути якомога ефективнішу піар-кампанію. Проте, відзначають оглядачі, у В. Ющенка стрімко зріс резерв симпатій у середовищі не лише україномовних кримчан і татар. Посприяла ситуація навколо Тузли, зростання активності домагань Росії до Криму, які пролунали з вуст чільників багатьох політичних партій північної сусідки. Тузла відкрила очі багатьом.

Мал. Вадима СИМИНОГИ.

Коливаються з лінією... влади

Політичні сили демократичного спрямування зацікавлені у своїй солідарності й підтримці передусім Б. Дейча у зв'язці з С. Куніциним, які уособлюють характер стабільності на півострові. Це саме сповідує і зорієнтована на нинішню владу прагматична місцева бізнесова еліта. Її намагається згуртувати в регіональних лавах помітної в Криму Партії промисловців і підприємців Олександр Баталін. У такому самому векторі зорієнтовані й переважно підприємницькі профспілки «Єдність», які очолює Яків Резніков. Перегрупування тут можливі тоді, коли буде остаточно ухвалено закон про вибори на пропорційній основі, зокрема й в автономії. Цього домагається Леонід Грач. Тоді, зауважують політологи, це змусить багатьох кримчан шукати собі союзників по партійних списках, створювати додаткові фракції. Досі ж триває позиція очікування, з бажанням багатьох переконати Київ, що для Криму справедливіша і прийнятніша змішана система — пропорційно-мажоритарна. Панує думка, що «чиста пропорційналка» може зіграти на користь тих політичних сил, які не є прибічниками зміцнення демократії в Україні, її незалежності.

Досягнута, хай ще нетривка, стабілізація засвідчує: політична еліта і загал Криму поводяться обережно і зважено. Різких коливань у своїх настроях не виявляють. Очікують, куди поверне політична реформа в Києві. Хочуть зробити свій вибір лише після того, як буде чіткіша ситуація в центрі й загалом у державі. Дається взнаки велика кількість помилок, квапливого, неправильного вибору останніх років. Люди не хочуть «злякати» набутого позитиву. Не бажають, щоб знову стало гірше, ніж є.

Крим очікує на наступні етапи підготовки до президентських перегонів. Усі «диспозиції» — в клопотах підготовки до активного старту.

Віктор ХОМЕНКО.

Крим.

ОФІЦІЙНО

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення зміни до статті 15 Закону України «Про систему оподаткування»

Верховна Рада України **постановляє**:

1. Пункт 1 частини другої статті 15 Закону України «Про систему оподаткування» (Відомості Верховної Ради України, 1997 р., № 16, ст. 119; 2000 р., № 39, ст. 333; 2001 р., № 33, ст. 179; 2003 р., № 28, ст. 216) виключити.

2. Цей Закон набирає чинності з 1 січня 2004 року.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ,
18 листопада 2003 року.
№ 1271-IV.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про ратифікацію Угоди про позику (Проект «Контроль за туберкульозом та ВІЛ/СНІДом в Україні») між Україною та Міжнародним банком реконструкції та розвитку

Верховна Рада України **постановляє**:

Угоду про позику (Проект «Контроль за туберкульозом та ВІЛ/СНІДом в Україні») між Україною та Міжнародним банком реконструкції та розвитку (4682-UA), підписану 15 квітня 2003 року в м. Вашингтоні, ратифікувати.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ,
18 листопада 2003 року.
№ 1287-IV.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення зміни до статті 56 Закону України «Про Державний бюджет України на 2003 рік»

Верховна Рада України **постановляє**:

1. Статтю 56 Закону України «Про Державний бюджет України на 2003 рік» (Відомості Верховної Ради України, 2003 р., № 10—11, ст. 86) доповнити частиною другою такого змісту:

«Поширити дію цієї статті на навчальні заклади та установи освіти, які утримуються за рахунок коштів державного бюджету, в частині погашення кредиторської заборгованості за спожиті комунальні послуги та енергоносії».

2. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ,
18 листопада 2003 року.
№ 1289-IV.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до додатка № 3 до Закону України «Про Державний бюджет України на 2003 рік»

Верховна Рада України **постановляє**:

1. Внести зміни до додатка № 3 до Закону України «Про Державний бюджет України на 2003 рік» (Відомості Верховної Ради України, 2003 рік, № 10—11, ст. 86, № 33—34, ст. 267; із змінами, внесеними законами України від 9 липня 2003 року № 1068-IV, № 1069-IV) відповідно до додатка до цього Закону.

2. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ,
18 листопада 2003 року.
№ 1290-IV.

Ольга ГІНЗБУРГ: «Відчуваю, що потрібна людям. І цим щаслива»

ХТО Є ХТО

Із досьє «ГУ».

Ольга Петрівна ГІНЗБУРГ. Народилася у 1953 році у селі Вишеньки на Чернігівщині. Батьки —колгоспники. Закінчила Сумський політехнічний інститут. Працювала на Конотопському арматурному заводі інженером-технологом, заступником директора. Вела активну громадську, комсомольську та партійну роботу. Народний депутат України двох останніх скликань. Член фракції КПУ у Верховній Раді України.

— Коли ви вперше пройшли до парламенту за виборчим списком КПУ, чи просто зробили вибір — залишатися на керівній посаді на заводі або йти у депутати?

— Дуже складно! Два тижні не наважувалася написати заяву про звільнення з посади заступника директора, якій віддала дванадцять років життя. Можна сказати, різала по живому... Але є таке поняття, як партійний обов'язок, коли не маєш права не виправдати чи знехтувати виявлену тобі довіру. Адже на той час я була ще й першим секретарем Конотопського міському Компартії України.

— А чому ви вагалися?

— За своєю натурою я людина, яка дуже звикає до місця перебування. На заводі й у міськомі все було звичне, я знала, що тут можу працювати добре. А як складеться моє депутатство... Зрештою все налагодилося. У фракції КПУ я не стала «кнопочницею». Багато працюю з людьми, особливо коли у 2002 році перемогла у виборчому окрузі, де раніше обиралася лідер прогресивних соціалістів Наталя Вітренко. Є графік роботи, а поза графіком — знову-таки робота доти, доки на прийомі не залишиться жодної людини.

Усе це дуже вимотує, іноді так хочеться відпочити. Але коли два-три дні мене не турбують, починаю думати: мені що, перестали довіряти? А потім — знову й знову зустрічі, ходіння по інстанціях і клопоти з вирішення проблем, довірених мені. І відчуваю, що потрібна людям. І цим щаслива...

— До речі, як складалися взаємини на попередніх роботах, зокрема на заводі?

— Спасибі за таке запитання. Бо якщо у людини було те, чим вона по-справжньому жила або живе, то це значно більше, ніж талан. І я щаслива, що мені довелося на роботі пізнати радість самовіддачі, відкритість та вдячність людей у відповідь. Роботу на підприємстві, чесно кажучи, вважаю кращими роками мого життя. На арматурному заводі ми виконували відповідальні замовлення (арматура високого тиску для установок з перекачування нафти і газу), працювали не верстатах з цифровим програмним управлінням, а я почувалася таким собі магом-чародійником, якому підкорялася уся ота розумна техніка. У колективі панували справжня товариськість і якась особлива чистота взаємин.

Тут я працювала двадцять років. Останнім часом — заступником директора. Характер взаємин з людьми перенесла з цехового рівня на заводський: двері мого кабінету були завжди відчинені для будь-кого із заводчан. І нині за кожної нагоди буваю на заводі. І його працівники раді мене бачити. Гірко лише, що від заводу майже нічого не залишилося. Ті, хто його приватизував, не вельми опікуються людьми, продукцією. Дивно — аналогічну арматуру завозять з інших країн, а своя ледь знаходить застосування. Намагалася пробити стіну незатребуваності заводської продукції через «Нафтогаз» України, але щоразу відчувала протидію тих, хто має влади і сили значно більше за мене. Виходить так: чужий серед своїх. Хоча які це «свої»...

— Як мовиться, усі ми родом із дитинства. Чим вам особливо запам'яталося життя в отчому домі, які з батьківських порад?

— Великих статків наша сім'я не мала, жили ми досить скромно. Але усі — батьки, я з братом і сестрою —завжди багато працювали. А що особливо запам'яталося? Все, що мали, було чесно зароблено. Ніхто з нас ніколи не взяв і крихти чужого. Це стало для нас святою батьківською заповіддю на все життя.

Мабуть, ще одне — чистота. Мама була дуже роботяща і встигала з усім впоратися — у полі, у господарстві, для потреб сім'ї. Вона й нас до цього привчала, тож у хаті завжди було чисто прибрано, а одяг — хай не новий, але чистий. У поєднанні з чистотою та щирістю взаємин це створювало особливу атмосферу і на все життя залишило щемно світлий слід у наших душах.

— А нині ви часто буваєте у рідних Вишеньках, що понад зачарованою Десною?

— При першій нагоді, тож частенько. Тата і мами вже немає, але залишилася наша старенька хата, присадибна ділянка. Люблю поратися там із весни до осені, рада, коли на гостини завітають з сім'ями брат або сестра, родичі чоловіка, хтось із знайомих. І відкрию потаємне: хочу на батьківському обійсті збудувати нову хату і згодом поселитися там. Щоб у тому доброму домі завжди були люди...

Іван ДМИТРЕНКО.

Фонди і гранти — під громадський контроль

ПАРТІЙНІ РЯДКИ

Лідер Компартії України Петро Симоненко пропонує провести експертизу діяльності фондів, інститутів, комітетів, програм розвитку, що фінансуються за рахунок закордонних спонсорів. **Як передає прес-служба КПУ**, П. Симоненко пропонує провести експертизу таких «суб'єктів впливу на політичні та виборчі процеси» парламентської комісії з моніторингу за дотриманням прав громадян під час проведення політичних і суспільних акцій у співробітництві з громадськими організаціями і, за потреби, правоохоронними структурами.

Лідер КПУ вважає, що предметом експертизи мають стати «відповідність статутної і практичної діяльності всіх організацій, що одержують гранти, не лише законодавству України, а й національним інтересам держави». Крім того, на думку П. Симоненка, має бути проведено експертизу «джерел і порядку фінансування конкретних програм, прямо чи опосередковано пов'язаних з виборами, ступенем втручання у внутрішні справи України з метою лобіювання інтересів західного капіталу».

«Сьогодні, коли процес політичної реформи в Україні входить у вирішальну стадію, особливо важливе встановлення дійового парламентського і громадського контролю над усіма його компонентами, — підкреслив лідер українських комуністів. — Не тільки політичні акції, формування ЦВК чи інформполітика, а і діяльність агентств та інститутів, які фінансують західні держави, мають перебувати під постійним контролем депутатів і громадськості». До такого висновку, на думку П. Симоненка, підштовхує аналіз політичних процесів на пострадянському просторі, особливо з урахуванням останніх подій у Грузії.

ПАРЛАМЕНТСЬКА ХРОНІКА

Найважливіше право — жити заможно

Ранкове засідання 9 грудня

(Початок на 1-й стор.).

Крім того міністр запевнив, що уряд постійно шукає кошти для нормального соціального забезпечення та покращення ситуації в країні. За його словами, прогнозований вихід мінімальної пенсії до рівня прожиткового мінімуму очікується у 2008 році.

Голова Комітету ВР у справах пенсіонерів, ветеранів та інвалідів Петро Цибенко наголосив на вкрай низькому забезпеченні пенсіонерів, які вже давно «забули запах хліба». Нинішні реформи, на його переконання, руйнують промисловий і аграрний сектори економіки, під їх гаслами збагачуються багаті, а бідні стають ще біднішими. Незадоволений народний депутат і тим, що пропозиції комітету про загальнообов'язкове державне страхування, які спрямовані на підвищення пенсії, не підтримали ані уряд, ані більшість депутатів. Кабмін, пояснюючи причини підвищення цін, посилається «на досвід цивілізованих країн». Буцімто у нас ціни на хліб у п'ять разів нижчі за європейські. Проте урядовці ніколи не кажуть, що пенсії і зарплати в Україні у 15 разів менші, ніж у Європі. Такі цифри згадували майже всі народні депутати, які виступали. Головна причина, на думку голови комітету, — невміння влади забезпечити стабільний соціально-економічний розвиток та розумно і справедливо використати великий потенціал країни.

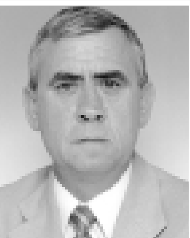
Володимир Пузаков, Ольга Гінзбург та інші промовці зазначали, що економічні реформи — це економічний тероризм, а наміри урядовців поліпшити життя пенсіонерів, ветеранів і малозабезпечених громадян — лише декларації.

Народні депутати не раз наголошували на скасуванні постанови про заміну пільг на адресну допомогу, вони закликали урядовців знайти можливість повернути заощадження, зупинити підвищення цін на ліки та харчові продукти.

Наталя ЯРЕМЕНКО, Олена ГОРБУНОВА.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Привітання

На початку ранкового засідання Голова Верховної Ради Володимир Литвин привітав народного депутата Володимира Аніщука з днем народження.

Уряд не поспішав повернути заощадження

Вечірнє засідання 8 грудня

Відкриваючи парламентські слухання «Про державну політику в галузі повернення та компенсації втрачених (знецінених) заощаджень громадян. Стан відновлення та перспективи», Голова Верховної Ради Володимир Литвин зазначив:

— Законом України «Про державні гарантії відновлення заощаджень громадян України» 1996 року держава взяла на себе зобов'язання відновити вартість заощаджень та здійснити витрати з компенсаційних виплат. Минуло шість років, змінилося п'ять урядів. Що зроблено для виконання закону і взятих державою зобов'язань? Починаючи з 1997 року на компенсаційні виплати з держбюджету спрямовано 1 млрд. 460 млн. грн. із загальної суми державних зобов'язань 131 млрд. 96 млн. грн. Неважко підрахувати, що коли ми і далі рухатимемося такими темпами, то потрібно буде десь 500 років, щоб повернути людям їх заощадження. Вочевидь, потрібно знайти нові рішення... Втрата заощаджень — один з головних чинників, який каталізує недовіру людей до влади та держави. Отже, йдеться не лише про відновлення соціальної справедливості, а й про імідж держави, про її майбутнє.

Доповідач голова Комітету з питань соціальної політики та праці Василь Хара визнав, що впродовж минулих років уряди не надто прагнули повернути населенню їх заощадження. Потрібні кардинальні зміни у підходах. 19 законопроектів про зміни у виплаті заощаджень громадянам внесли депутати Верховної Ради попереднього скликання, 10 — нинішнього, проте зрушень на краще не видно.

Із співдоповіддю виступила голова спеціальної комісії Верховної Ради з питань фінансово-економічного обгрунтування джерел і механізмів відновлення заощаджень громадян Катерина Фоменко. Вона зазначила, що комісія працює у двох напрямах: визначення зовнішніх та внутрішніх джерел надходжень. Перший полягає у поверненні до переговорів щодо зобов'язань колишнього Ощадбанку СРСР перед вкладниками України. Другий — залучення коштів за рахунок внутрішніх можливостей. Вона вважає, що можна , зокрема, створити спеціальний позабюджетний державний фонд компенсації заощаджень громадян. Наповнити його передбачено шляхом надходжень від реалізації закону про податок на нерухоме майно громадян, коштів від приватизації державних підприємств, а також за рахунок відсотків від прибутків колишніх державних спеціалізованих банків та банків, які здійснюють фінансування державних цільових програм. Ще один можливий вихід — видача громадянам на суму заощаджень компенсаційних облігацій, які у певні терміни викуповуватиме держава.

Заступник Міністра фінансів Олександр Яременко заявив, що зобов'язання з повернення заощаджень не може бути зараховано до складу внутрішнього державного боргу.

Народні депутати у своїх виступах, зокрема, наголошували, що знецінені заощадження є внутрішнім державним боргом України. А ще депутати зазначали: реальних джерел надходжень коштів чимало. Наприклад, запровадження державної монополії на зовнішню торгівлю та продукцію критичного імпорту може давати щороку 4—5 млрд. грн. На тютюнові та алкогольні вироби ще 6—8 млрд. грн. щороку. Пропонувалося на відшкодування заощаджень спрямовувати не менше одного відсотка від ВВП, 50—70 відсотків від приватизації держмайна, 1—2 відсотки від продажу валюти та предметів розкоші, антикваріату тощо. Припускали й повернення до переговорів з Росією про з'ясування взаємних зобов'язань.

Іван ДМИТРЕНКО.

ДЕПУТАТ В ОКРУЗІ

Подарунки до Святого Миколая

Народний депутат України від Чернігівщини Федір Шпиг привіз замглайському ПТУ-12 подарунків на суму 50 тисяч гривень. У навчальному закладі, що в Ріпкинському районі і не входить до його округу, серед 364 учнів навчається 63 сироти.

Парламентарій подарував ПТУ, яке готує механізаторів, кухарів, секретарів-референтів, слюсарів, від банку «Аваль» бібліотеку сучасних книжок, м'ячі, 100 комплектів постільної білизни, а також два холодильники, два телевізори та дві пральні машини. Майбутні кухарі почастували народного депутата тістечками власного виробництва.

Голова Чернігівської облдержадміністрації Валентин Мельничук подякував Федору Шпигу за плідну роботу в окрузі, значну матеріальну допомогу навчальним закладам Придесення, зокрема за встановлення 350 нових комп'ютерів у школах.

Сергій ПАВЛЕНКО.

Чернігівська область.

Фото автора.

На знімку: народний депутат України Ф. Шпиг у колі майбутніх кухарів.

АКТУАЛЬНО

Харківські миротворці готові

Харківський обласний військкомат більше не приймає заяв від бажаючих служити в Іраку. Як повідомив облвоєнком Олексій Середа, спецбатальйон миротворців уже цілком укомплектовано. Формувати військовий підрозділ на зміну батальйону, який нині перебуває в Іраку, почали ще восени на базі механізованої бригади в Чугуєвському районі. На сьогодні, стверджують військові, відібрано майже триста офіцерів і солдатів-контрактників. До Іраку воїни відправляться в лютому. Оприлюднено і платню, яку одержуватиме кожен з миротворців. Щомісяця за службу за контрактом солдат отримуватиме мінімум чотириста гривень, плюс майже сімсот доларів. Розміри офіцерських зарплат — трохи більші.

Микола КОСИЙ.

Харків.

СПОРТ

Сьогодні — матч сезону

Футбол. Сьогодні у київського «Динамо» — матч сезону. На НСК «Олімпійський» найавторитетніший наш клуб зустрінеться з міланським «Інтером». Переможець продовжить виступи в турнірі Ліги чемпіонів.

Італійський клуб прилетів до Києва вчора вдень. Його наставник Альберто Дзакероні взяв з собою 22 гравці. Це воротарі — Тольдо, Фонтана, Кордас; оборонці — Адані, Бреше, Каннаваро, Кордоба, Гамарра, Х. Дзанетті, Паскуале; півоборонці — Алмейда, Емре, Карагуніс, Гонсалес, Лямуши, Лючіано, Окан, ван дер Мейде; нападники — Вієрі, Мартінс, Рекоба, Круз.

«Інтер» зупинився в готелі «Національний». Учора під вечір відбулася прес-конференція пана Дзакероні. А о 18.30 почалося тренування гостей на полі НСК «Олімпійський».

Олексій Михайличенко спілкування з пресою за традицією розпочав о 14.00 на стадіоні «Динамо» імені Валерія Лобановського. Тренер динамівців розповів журналістам про останні новини з табору чемпіона України. Олексій Олександрович сказав, що він і його підопічні дуже розраховують на підтримку вболівальників. А самі футболісти віддадуть усі сили і вміння заради перемоги.

Учора опополудні УЄФА призначило бригаду арбітрів на київський матч. Вона з Франції, а очолює її 44-річний менеджер з Ніцци Жіль Вессьєр. Йому допомагатимуть асистенти Серж Валлен і Філіпп Бенг. Четвертий арбітр Стефан Мулен.

Пан Вессьєр обслуговував матчі Ліги чемпіонів, Євро-2000, Кубка УЄФА, молодіжного чемпіонату світу. Зокрема, два поєдинки за участю киян: «Спарта» (Прага) — «Динамо» (Київ). 0:1 (26.08.98), «Динамо» — «Баварія» — 2:0 (22.03.2000).

«Ворсклі» повернуто перемогу

Апеляційний комітет ФФУ, розглянувши апеляційну скаргу ФК «Ворскла», вирішив повернути полтавській команді три очки, які було відібрано КДК ФФУ після виявлення допінгу у гравця команди Русміна Дедича. Як зазначено у повідомленні офіційного сайту ФФУ, апеляційна комісія, розглянувши всі матеріали, дійшла висновку, що рішення КДК ФФУ від 1 грудня 2003 року про зарахування ФК «Ворскла» поразки підлягає скасуванню.

Варто нагадати передісторію цього допінгового скандалу. ФК «Ворскла» та гравець полтавського клубу Русмін Дедич за вживання медичного препарату, що містить заборонені домішки, підлягали суворому покаранню. КДК ФФУ ухвалив рішення дискваліфікувати футболіста на шість місяців, клуб оштрафувати на 16 050 гривень та зняти три очки. Наступного дня ФК «Ворскла» подав апеляцію на рішення щодо зняття турнірних очок, яку в результаті розгляду було задоволено. До того ж, керуючись п.8 ст.9 Дисциплінарного регламенту ФФУ, ФК «Ворсклі» вирішено повернути грошовий внесок у розмірі 5 350 гривень. «Ворскла» знову повернулася на восьме місце у турнірній таблиці, а «Іллічівець», який обіймав цю сходинку, опустився на одинадцяте.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

У КОНСТИТУЦІЙНОМУ СУДІ

На часі — пільги військовим

Конституційний Суд розпочав учора розгляд справи за поданням 45 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України положень статті 59 Закону України «Про Державний бюджет України на 2003 рік».

Народні депутати просять КС визначити відповідність Конституції положень вказаного закону, якими встановлено, що пільги, компенсації і гарантії, на які згідно з законами України мають право окремі працівники (військовослужбовці) бюджетних установ (військових формувань), надаються у разі, якщо грошові доходи цих працівників (військовослужбовців) менше величини прожиткового мінімуму, встановленої для працездатних осіб; розмір наданих пільг у грошовому еквіваленті разом з грошовими доходами зазначених працівників (військовослужбовців) не повинен перевищувати величини прожиткового мінімуму, встановленої для працездатних осіб.

ЗАХОПЛЕННЯ

Таємниці народження Її Величності

Королева музичних інструментів — скрипка — з'явилася наприкінці XV століття. Добре відомі імена італійських майстрів Аматі, Гварнері, Страдіварі. Виготовлені ними інструменти і сьогодні вважаються взірцями. З приходом індустріалізації самобутнє мистецтво їхніх послідовників почало занепадати. Адже таємничий процес народження скрипки звели до банального фабричного конвеєра. Проте й зараз є диваки, які з цим рішуче не погоджуються. Один з них — київський майстер Василь Мимрик.

— Два дні живу, мов на крилах пісень. Поспішаю на роботу, щоб на неї глянути, а потім не хочу йти додому — не можу намилуватися, — ділиться потаємним пан Василь. Якщо спав на думку традиційний службовий роман — ви помилилися. З такою теплотою майстер-реставратор Національної музичної академії України каже про своє «наймолодше» творіння, що виблискує корпусом на стіні робочого кабінету й з нетерпінням чекає, коли нарешті натягнуть струни.

А з чого починається скрипка? У Василя Мимрика... із зимової експедиції в Карпати. Разом з товаришем Геннадієм Рожковим беруть сокири та пилу «Дружба-2» й піднімаються в гори. Там вони шукають ялину і клен-явір. З-поміж тисяч дерев знаходять такі, що за відомими тільки одиницям параметрами підійдуть для супервідповідальної місії — стати «батьками» найпрекраснішого за звучанням музичного інструмента. Вибір зроблено — залишилося зрубати дерева? Якби ж то! Шукачі ставлять на снігу намети... й терпляче чекають, доки на небі не з'явиться молодий місяць! Вочевидь не просто чекають, а якось починають працювати з деревиною ще на корені — але це таємниця з таємниць.

Заготовлений матеріал сушать у такий спосіб, щоб дати йому визріти. Кожен хоче розгадати секрет великих італійських майстрів — чому дека їхніх інструментів за товщини 3—6 міліметрів не просвічується.

Потім починається столярна робота. Як і сотні років тому, майстрові допомагають тільки спеціальні пилочки, стамески, циклі, різці, маленькі рубанки. Фурнітуру роблять з чорного дерева, наприклад палісандра.

Окремою темою є виготовлення смичка. Для тростини беруть деревину фернанбука — цінного дерева, що росте у Південній Америці та Африці. А вже на тростину натягують 170—200 волосин з хвоста вгодованого білого коня. Василь Мимрик теж зробив кілька смичків. Проте потім вирішив, що не треба розпорошуватися, і зосередився безпосередньо на скрипках.

— Закінчення столярної роботи є тільки першим етапом. Тепер настає час різноманітних грунтів, масел, смол, лаків, — розповідає пан Василь. До речі, деякі майстри просто плюють на свої скрипки. Може, вам це й здасться неестетичним, але вони плюють на них таки у прямому розумінні цього слова. Багато-багато разів, поки не вкриють слиною «з ніг до голови». А потім довго й ретельно втирають ту слину в деревину. (І жодної дивини в цьому зрештою немає — згадаймо деяких тварин, самиці яких ретельно вилизують своїх малят. Вченими доведено, що своєю чудодійною слиною вони закладають підвалини міцного здоров'я малюка). І зрештою настає черга всіляких масел та лаків.

За понад двадцять років Василь Мимрик зробив майже три десятки скрипок. А ось «офіційне» місце та дату народження цього інструмента київський майстер бере під сумнів. Беззаперечно визнаючи італійську школу найсильнішою, він припускає, що скрипку винайшли дохристиянські пращури українців. Ось тільки немає в сучасній Україні такої професії — скрипковий майстер. Хоча самих майстрів набереться понад півсотні та й Асоціація скрипкових майстрів України є.

Деякі зі своїх музичних інструментів Василь Мимрик присвятив сину, доньці та живим чи вже померлим друзям. Адже недаремно в давнину було повір'я: коли звучить скрипка — це, насправді, співає людська душа.

Сергій ХОМІНСЬКИЙ.

Фото Михайла ГОЛЯКА.

Світ має стати кольоровим

...Цю крихітку знайшли морозного листопадового ранку на березі річки менш як за добу після народження. У лікарні її потім назвали Ноябрина Дітьонишева. А Марічку підкинули у сумці з подаянням до воріт Старобільського жіночого монастиря. Черниці нарекли дівчинку іменем Богоматері, дали прізвище — Монастирська, а по-батькові — від ім'я настоятеля отця Кирила. Їх знаходять на сходах, біля порогу дому чи навіть на смітниках, у кращому випадку — від них відмовляються в пологовому будинку чи лікарні. Імена та прізвища придумують на честь дільничних міліціонерів, лікарняних медсестер чи санітарок або навіть двірників чи просто перехожих, котрі їх знайшли.

Луганський обласний будинок дитини № 2 — наймолодший в Україні. У грудні йому виповнюється лише рік. Розрахований на 120 дітей наймолодшого віку (до трьох повних років). Досі на Луганщині діяв лише один такий заклад на всю область — у селищі Лотикове і, звісно, не міг дати притулок усім покинутим дітям. За півтора року в Луганську було реконструйовано будівлю колишнього дитсадка, і рік тому в ньому з'явилися перші мешканці, доля кожного з яких — як у мексиканському телесеріалі. А в кого і значно гіркіша, бо серед малюків є й інваліди з вродженими вадами, ВІЧ- та тубінфіковані.

Будинок світлий і просторий, цілком нове й усе начиння — меблі, речі, одяг, посуд і навіть горщики. З дітьми цілодобово працюють лікарі й педагоги, неврологи та психологи, логопеди та дефектологи. Загалом тут працює 247 осіб — разом із прибиральницями, пралями, сторожами та садівниками. У групах — 12—14 дітей, у яких дві няньки, дві медсестри і педагог. Тут завжди є гаряча вода, тепло взимку, бо діє власна міні-котельня.

Більшість дітей не знають слова «мама» і всі (за європейськими методиками) називають виховательок та нянечок по іменах — Катя, Маша, Оля. Але вони кажуть дітям: «Мама й тато у вас будуть. Вони скоро приїдуть». Адже, звичайно, найкращим поворотом долі для кожної дитини стало б усиновлення. За дев'ять місяців роботи Будинку дитини в українські сім'ї усиновлено 20 дітей, а в іноземні — 13. За законодавством пріоритет в усиновленні надається українським сім'ям, а іноземцям дозволяють брати лише тих малюків, які простояли на обліку в державному Центрі усиновлення дітей не менш як рік. Щоправда, є й такі діти, яких не можна усиновити: від них мами не відмовилися офіційно, а просто здали на рік до дитбудинку і навіть вряди-годи навідуються. Або хтось із батьків сидить у тюрмі.

— Чи стало останнім часом більше покинутих дітей? — запитуємо в головного лікаря Катерини Донцової.

— Не скажу, що значно більше. Мами-зозулі й покинуті діти були завжди — і у радянські часи, і нині. Але якщо тоді існували черги на усиновлення, то нині їх фактично немає. З'явилися також і родини, які відмовляються від дитини, написавши, що їм нема за що її утримувати.

Цей дитбудинок уже відвідали під час робочих поїздок і Президент України Леонід Кучма, і Голова Верховної Ради Володимир Литвин. І, звісно, не з порожніми руками. А коли главі держави було присвоєно звання «Почесного громадянина Луганщини» і надано пожиттєву грошову стипендію, він передав ті кошти Луганському будинку дитини. Тепер за ці гроші можна придбати памперси, дорожчі вітаміни чи ліки. Керівництву дитбудинку доводиться в пошуках спонсорів, як то кажуть, стукати у всі двері. І відгукуються. Скажімо, Луганський м'ясокомбінат щотижня безкоштовно завозить 20 кілограмів м'ясної продукції, а «Луганськмлин» — передав тонну круп.

Хоча це, мабуть, — одна з небагатьох установ, де самі працівники кажуть: краще б нас не було. Тобто щоб не було покинутих дітей.

Юліана ШЕВЧУК.
Анастасія СИРОТКІНА (фото).
Київ—Луганськ.

Спокійно, йде робота у вільному падінні

ФОТОРЕПОРТАЖ

Кирило Денисов працює архітектором — сидячи в затишному кабінеті, розробляє проекти. А у вільний час підробляє оператором — здійснює відео- та фотозйомку. На швидкості 200 кілометрів за годину.

— Зазвичай вистрибую з іншими парашутистами з літака на висоті 4100—4200 метрів, — розповідає Кирило. — Протягом хвилини долаємо у вільному падінні понад три кілометри — 50 метрів за секунду! Повітря здається щільним і жорстким, щоки засмоктуються всередину — наче в тобі працює потужний пилосос. У вухах страшенний шум. Розмова не виходить — слова летять не до того, хто поруч, а вгору. А ось дихати неважко. Хоча, можливо, протягом цієї хвилини ніхто й не дихає — ніколи над цим не замислювався. Коли схожий на годинник прилад, що кріпиться на руці, фіксує висоту 900 метрів, біля вуха спрацьовує пискавка — час розкривати парашут. Це чи не найскладніший момент — швидкість раптово зменшується з 50 до 5 метрів за секунду! Динамічний ривок такої сили негативно позначається і на відеокамері.

Протягом тієї хвилини повітряний оператор має викластися на всі сто, якнайкраще знявши своїх товаришів на фото- та відеокамеру. Особливі складнощі виникають тоді, коли між оператором та об'єктом зйомки є відчутна різниця у вазі — важчий падатиме швидше. Тут доводиться змінювати площу тіла відносно землі. «Стоячи», людина падає найшвидше, максимально розпластавшись — найповільніше. За допомогою певних рухів можна зміщуватися ліворуч чи праворуч, назад або вперед, одне слово — плавати в повітрі!

Свої перші повітряно-операторські обладунки Кирило одержав завдяки другу, який за фотографією з американського журналу зробив на заводі дюралеву підставку. З її допомогою техніка кріпилася до парашутного шолома. На окулярах — також саморобний приціл, що давав змогу бачити потенційні кадри синхронно з об'єктивами старої аероклубівської відеокамери та «позиченої» в батьків фотокамери «PRAKTIKA» виробництва НДР. До речі, остання, незважаючи на 1976 рік випуску, не підводить і досі, забезпечуючи бездоганну якість. Пізніше придбав професійний шолом повітряного оператора, проте й того довелося везти до московського майстра «на вдосконалення».

Найбільше Кирила вражають стрибки на самісінькому заході сонця. Коли внизу, під хмарами, настає ніч, а там, у піднебессі, ще світить сонце.

А чи не найкумедніший випадок стався минулого літа. Група відчайдухів вирішила стрибати без... одягу. Поки готувалися-роздягалися, погода зіпсувалася, небо затягло дощовими хмарами. Літаку довелося підніматися вище й вище, аж поки градусник за бортом не показав мінус чотири. Й таки стрибнули! Найбільше запам'яталося «пролітання» — на тій самій швидкості в 200 км за годину — через хмару, з якої вже йшов дощ. По голому тілу наче били тисячі горошин. Ото було видовище, коли бозна-звідки приземлилася група з ніг до голови вкритих червоними цятками замерзлих «адамів»!

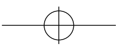
А якось не розібрали, що саме мав на увазі роздратований парашутистськими жартами пілот, коли кричав «пішли...», й вистрибнули кілометрів за 15 від відведеного для стрибків місця. Довелося з парашутами за плечима шукати залізничну станцію та пхатися до електрички. Тепер перед кожним стрибком жартують одне з одного: «Закордонні паспорти та гроші взяли?»

Що ж до ризику, то Кирило Денисов каже: «У нас спокійний вид спорту: спокійно вистрибуємо, спокійно падаємо й спокійно розкриваємо парашут. Ролери на Хрещатику руки-ноги ламають частіше. Якщо грати в парашутизм за правилами, все буде нормально!»

Сергій ХОМІНСЬКИЙ.
Фото Кирила ДЕНИСОВА.

На знімках: «Я вам ще й з піднебесся рукою помахаю!» — Кирило Денисов у професійних обладунках; у такий спосіб парашутисти святкують кожен сотий стрибок свого товариша.

ПЛАТНЕ ЗДОРОВ’Я У СФЕРІ МЕДИЧНИХ ПОСЛУГ

Вакцинація: краще пізно, ніж ніколи

ПРОФКАБІНЕТ

Медики прогнозували епідемію грипу в нашій країні наприкінці листопада. Але масових захворювань у цей період не спостерігалося. Однак, це не привід розслаблюватися. Наступ інфекції не відкладено, а перенесено на кінець грудня. Вірус готує «подарунок» до Нового року, відмовитися від якого зможе, на жаль, аж ніяк не кожний. Але підготуватися до цієї атаки ще є час. Міністерство охорони здоров’я, як і раніше, попереджає, що вакцинація мало не єдиний засіб протистояти епідемії з найменшими втратами. Є ще один — цілковита ізоляція. Щоправда, він, навряд чи підходить активному населенню. Тож усі — на щеплення! — закликають люди в білих халатах. Чи не запізно?

— Ні, — стверджує наш експерт із вакцинації, директор медичного центру «Плазма Мед+» Вадим Єлізаров. — Після щеплення імунітет виробляється протягом трьох тижнів. Це залежить від індивідуальних особливостей людини. У разі, якщо людина захворіє відразу після щеплення і її організм не встигне виробити імунітет до грипу, то все одно хвороба протікатиме легше. Деякі виробники вакцин рекомендують навіть робити щеплення в період епідемії. Вакцинація налаштовує імунітет на певний лад.

Сучасні вакцини відрізняються від своїх попередників тим, що не містять живих вірусів. Вони як носії антигенної інформації про три штами вірусу грипу — одного вірусу B і двох вірусів групи A. Саме ці віруси будуть правити грипозний бал у цьому сезоні.

Щороку вакцини обновлюють з урахуванням епідобстановки, бо вірус грипу мінливий, він постійно в стані мутації. Сьогодні в Україні зареєстровано три вакцини. Вони, по суті, рівноцінні. Їх вартість — від 50 до 80 грн.

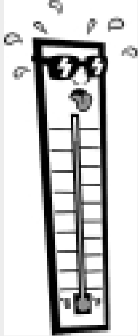
— Є така помилкова думка, що дешевші препарати (50—55 грн.) — неякісні, «азіатські». Вона неправильна, — пояснює Вадим Єлізаров. — Просто їх закуповують централізовано, великими партіями, і тому ціна нижча.

Ви не можете піти до аптеки, купити вакцину і зробити укол. Необхідно, щоб перед ін’єкцією вас оглянув лікар. Вакцинація може не відбутися чи бути перенесена, якщо ви схильні до алергічних реакцій (наприклад, неперенесність курячого білка), або на час проведення щеплення ви нездужаєте.

Ольга ВІТЕР.

ТЕРМОМЕТР

За довгі роки спілкування з американського міста-побратима Модесто до Хмельницького не раз надходила допомога. Медичні ліжка, півтисячі халатів, лабораторний посуд, хірургічне приладдя, перев’язочний матеріал — не на одну сотню тисяч доларів подарунок було доставлено нещодавно до хмельницької міської дитячої лікарні.

Делегація хмельничан побувала на Міжнародному фестивалі споріднених міст, котрий проходив у Модесто, де українські та заокеанські підприємці домовилися, що допомагатимуть тяжко хворим дітям. Американські медики, в буквальному розумінні слова, ставитимуть на ноги маленьких українських пацієнтів, котрі гостро потребують ортопедичної допомоги. Там також зможуть лікувати дітей, які дістали тяжкі опіки. Тепер слово за нашими благодійниками, котрі допомогли б доставити дітей за океан.

* * *

30 дітей міста Суходольська, які перехворіли нинішнього літа на гепатит A, відправилися на оздоровлення до Трускавця. Це — перша група юних суходольців, які відповідно до вимог медицини через півроку мають пройти оздоровлення в спеціалізованому дитячому санаторії. Тут вони пробудуть 24 дні, поєднуючи профілактичне лікування з навчанням. Усього planовано оздоровити 270 суходольських дітей.

* * *

Український НДІ медичної реабілітації і курортології розробив новий ефективний метод комплексного лікування гіпертонії та реабілітації хворих, які перенесли інфаркт міокарда. В його основі — використання тканинних препаратів і біостимуляторів, таких як алое і тарфот, у поєднанні з фізіотерапією. Чимала група імунологів, фізіологів, біохіміків, морфологів та інших фахівців працювала над новим методом близько трьох років.

ВІЛ–інфіковані «сядуть» на таблетки

З нового року у ВІЛ-інфікованих мешканців Донецької області з’явиться можливість повноцінного лікування. Для 650 хворих придбають антиретровірусні препарати за рахунок коштів Глобального фонду, виділених Україні.

— Якщо правильно застосовувати ці препарати, їх ефективність дивовижна, — каже головний лікар обласного центру профілактики і боротьби зі СНІДом Микола Гражданов. — Вірус у крові залишається, але його причавлено. Чимало наших пацієнтів чекають на таке лікування.

Річний курс антиретровірусної терапії коштує близько 10 тисяч доларів. Однак ВІЛ-інфіковані отримуватимуть препарати безкоштовно. Закордонні спонсори обіцяють жорстко контролювати використання коштів.

— Пацієнтів ми відбирали дуже прискіпливо, одним із головних критеріїв було бажання лікуватися, — каже заступник начальника обласного управління охорони здоров’я Лідія Блакитна. — Викидати на вітер такі гроші, звичайно, було б злочинно і з нашого боку, і з боку пацієнта. До того ж перерва у лікуванні дуже небезпечна. Якщо пацієнт неправильно лікується, виникають стійкі форми ВІЛ. Тобто людина шкодить сама собі.

В області — близько 13 тисяч носіїв ВІЛ, із них десята частина — діти. 500 дорослих і 24 дитини вже померли від СНІДу. Медики зауважують, що офіційна статистика недостатньо об’єктивна: за словами Миколи Гражданова, насправді кількість інфікованих досягає 60 тисяч осіб.

Нині у кожного 20-го, хто звертається до звичайних поліклінік із різноманітними симптомами, діагностують ВІЛ-інфекцію. І цей факт дуже тривожить: адже людина роками не підозрює про свою хворобу і наражає на небезпеку близьких. Водночас на Донеччині не зареєстровано жодного випадку зараження через стоматологічні кабінети чи медичні маніпуляції. Зате Донеччина дала судовий прецедент: ВІЛ-інфікована жінка, якій перелили заражену донорську кров, виграла позов на суму 300 тисяч гривень у станції переливання крові. Однак медики спростовують свою провину і кажуть, що аналіз, взятий у донора, може не показати одразу наявність антитіл до ВІЛ, які виробляються протягом кількох місяців — так званий період «сірого вікна». Щоб уникнути аналогічних випадків, в області припинили переливати цільну кров і з донорської готують лише спеціальні препарати.

Ліна КУЩ.

БЛАГОДІЙНИЦТВО

Усно? Сумно…

На збирання і використання благодійних внесків у лікувальних закладах автономії давно скаржилися кримчани. І, як засвідчила перевірка закладів охорони здоров’я півострова Рахунковою палатою Верховної Ради АРК, не без підстав.

Серед порушників — Нижньогірська центральна районна лікарня. Тут головний лікар практично взаконив платну медицину: немає даних про кількість зібраних благодійних внесків від населення, ціни на окремі продукти та ліки підвищилися в 1,5 разу, без тендерні торги на їх придбання проведено з порушенням законодавства. До того ж благодійні внески від 1 до 30 грн. тут беруть за усною вказівкою головного лікаря.

Віктор ХОМЕНКО.

Крим.

…і приємно

Перш ніж відправитися до пологового будинку, вагітні іванофранківки можуть безкоштовно отримати в жіночій консультації спеціальний набір ліків, який, можливо, знадобиться їм у лікарні. Набір дібрано за рекомендаціями акушера-гінеколога. Цей презент майбутнім матерям зробили громадське об’єднання «Наше місто» і одноіменна депутатська фракція іванофранківської міської ради.

Дарина НАЗАРЧУК.

Івано-Франківська область.

СТРАХУВАННЯ

Більшість не готова

Останнім часом форсується підготовка до прийняття у третьому читанні законопроекту про загальнообов’язкове державне соціальне медичне страхування. Впевнений, що прийняття цього закону спричинить хвилю обурення, конфліктів та непорозуміння у населення. Медики, як брали, так і братимуть «гонорари» за виконання своїх обов’язків, а застрахований пацієнт їх уже не захоче платити. Та й, з огляду на економічне становище, наше населення в більшості неспроможне сплачувати страхові внески (за деякими соціологічними даними, до категорії бідних сьогодні можна віднести близько 70 відсотків громадян). А враховуючи менталітет та психологію українських людей, слід зважити, що вони не захочуть сплачувати наперед медичну страховку за свої майбутні хвороби; не захочуть платити за тих, хто часто хворіє, за пільговиків (їх майже 15 млн. громадян).

Неважко уявити і негативну реакцію працюючого населення, особливо підприємців, обкладених різними податками та зборами, на черговий страховий внесок. Впевнений, що на сьогодні більшість наших громадян готові платити за медичну допомогу або послуги тільки за фактом захворювання.

Як можна приймати цей закон, коли сам міністр Андрій Підаєв не вірить у страхову медицину на цьому етапі стану економіки країни, а бачить вихід із складної ситуації тільки шляхом змін до ст. 49 Конституції України?

Ми пропонуємо інший шлях виходу з «патової» ситуації. Необхідно створити умови для переходу, а потім запровадити частковий перехід до підприємницької (господарської) приватної медичної практики у державних та комунальних закладах охорони здоров’я.

На практиці ця реформа схематично матиме такий вигляд. Лікарям та керівникам підрозділів пропонується написати заяву про перехід на 0,25—0,75 ставки (окладу) за основним місцем роботи, а залишок робочого часу використовувати для приватної практики за ліцензією в амбулаторіях та поліклініках. (Пенсіонерам надається право працювати тільки приватно). Працюючи за єдиним податком, вони можуть укладати договори та брати на роботу до десяти співробітників (за сумісництвом — навіть без ліцензії), сплачуючи за них половину податку. Вже доведено, що ефективніше та самовідданіше лікар працюватиме тільки сам для себе, а не на загальну касу. Графіки роботи закладів затверджуються так, щоб і безплатна медична допомога надавалася пацієнтам безперервно та в повному обсязі. Нинішня мережа закладів не скорочується.

Мал. Олександра МОНАСТИРСЬКОГО.

Олександр БАБУШКІН,
приватний підприємець, лікар-сексопатолог, дерматовенеролог.

Чернігів.

***P. S.** Ми публікуємо частину листа, якого Олександр Бабушкін адресував Комітету ВР з питань охорони здоров’я, материнства та дитинства. Газеті його надала громадська організація «Антикорупційний форум».*

ВІД ВЕДУЧОЇ

У спробах подивитися на явища під різними кутами зору «Далі буде» дійшло такого висновку: одна з характерних рис нашого життя — парадоксальність, що і буде темою нашої сьогоднішньої сторінки. У літературі парадоксом називають поєднання непоєднуваного. В житті, власне, як і в літературі, парадоксальність часто має непоганий, навіть милий вигляд. І завжди несподіваний!

Ірина БУЛАНЕНКО.

Мал. Володимира КАЗАНЕВСЬКОГО.

Весільний експромт

ВИПАДОК

Правду кажуть: від долі не втечеш. Але це як трапиться вам отака рішуча доля.

Тетяна й Борис якось приїхали в село до батьків хлопця. Там — на подвір'ї халабуда, під столами — бутлі з вогненною водою. Батьки радісно потирають руки: справимо сину весілля на славу. Але ж про одруження досі не йшлося... Так думала Тетяна. Ой і припала ж вона хлопцеві до душі! Але така горда та неприступна. Борис вирішив піти ва-банк. Написав батькам листа, мовляв, так і так, готуйтеся до весілля. Тетяну поставив перед фактом: ти моя. Так вони й одружилися. Відтоді минуло більш як тридцять літ. Тетяна Олексіївна та Борис Дмитрович двох дітей виховали-вивчили. Жінка, розповідаючи цю історію, усміхається й каже, що досі пам'ятає, як плакала тоді в кукурудзі. Так і вийшла з кукурудзи — та заміж.

А от з Євдокією та Євгеном трапилась інша історія. Напередодні весілля дівчина приїхала до мами в село. Дивина: жодних ознак приготувань, ніхто ані за холодну воду! Дуся ледь не зомліла. «Мамо, як же ми гостей зустрічати будемо? Завтра Женя з боярами приїжджає!» А мати їй: «А може, і не приїде. Я по радіо чула, що в якомусь селі таке було. Пообіцяв один, та й досі його чекають». Врешті, вирішили, що коли не взятися за справу відразу, то весілля й справді не відбудеться. Через декілька годин у різних кутках села скубли гусей, топили печі, чистили казани. А про експромт наречений так і не здогадався.

Ольга СРІБНА.

ОТАКОЇ!

Амурчик... з духовки

У мене є котенятко Амурчик, якого я називаю просто кицьком. Сіренького, пухнастого мені подарував друг. Котика відразу полюбила вся родина, навіть бабуся, яка котів недолюблює, пройнялася до нього симпатією і балує смачненьким. Наш кицько страшенно полюбляє їсти торти і дивитися телевізор.

Якось, коли я повернулася зі школи і відчинила двері кухні, кіт шмигонув на вулицю і сховався так, що я не могла його знайти. Тільки ввечері стало зрозуміло, в чому річ. Уранці мама поставила смажитися качку та й залишила духовку на якийсь час відчиненою. Запах м'яса так привабив нашого кицька, що він заліз усередину. Мама ж згодом духовку зачинила. А коли в нагрітій духовці Амурчику стало не на жарт спекотно, він почав нявкати. Мама подумки вилаяла кошеня за те, що випрошує щось смачне, та й по тому... Амурчик уже з усієї сили бився об дверцята і... вони, врешті-решт, відчинилися! Нічого страшного, на щастя, з моїм кицьком не сталося, тільки трохи обгоріли вуса та бік.

Отаке вийшло у кицька полювання на дичину. Але тепер ми виконуємо усі його котячі забаганки.

Ірина ЗАСЛАВЕЦЬ,
школярка.

Полтавська область.

Цього дня

■ 1591 р. Спалахнуло повстання під проводом гетьмана українських реєстрових козаків Кшиштофа Косинського. ■ 1688 р. Помер Антоній Радивиловський, церковний діяч і проповідник. ■ 1821 р. У Немирові (Вінниччина) народився Микола Некрасов, російський поет, видавець журналів «Современник», «Отечественные записки». ■ 1901 р. У Стокгольмі, у п'яту річницю з дня смерті Альфреда Нобеля, відбулося вручення першої Нобелівської премії. ■ 1948 р. Генеральна Асамблея ООН прийняла Загальну декларацію прав людини. Нині відзначається як День прав людини.

КОЛЕКЦІЇ

Лист на тілі

«Татуювання радянських ув'язнених» — так називається виставка, що відкрилася в Харкові. Її організатори стверджують, що експонати — з приватної колекції колишнього працівника НКВС Дансинга Болдаєва. Нині колекціонеру майже 80 років. Він живе в Росії. Збирав свою колекцію колишній енкаведист, відвідуючи в'язниці, ніби лікар оглядав ув'язнених і змальовував з них татуювання. У колекції більше тисячі екземплярів.

Знавці цього мистецтва пояснюють, що фарбу в зонах готували з так званої паленки — суміші спаленого каблука від чобіт і сечі. Якщо було чорнило — його додавали теж. Татуаж тривав від кількох ночей до декількох місяців.

Татуювання радянських ув'язнених — своєрідна табель про ранги. Не кожний міг зробити собі те чи інше татуювання. Тільки впливові рецидивісти мали право наколоти монастир, череп, тигра чи орла. Відомі випадки, коли тату використовували для спілкування з людьми на волі. Свого роду натільним листом шифрувалася важлива інформація.

Що цікаво, до сучасних татуювальників часто звертаються колишні ув'язнені, сьогодні — ділові люди. Просять старе зонівське татуювання сховати під сучасним кольоровим малюнком: статус змінився.

Микола КОСИЙ.

Харків.

ДМИТРОВІ ІСТОРІЇ

Карасик буває кусючим

Мій однокурсник по військовому училищу Олексій з дитинства тяжів до водної фауни. Принаймні книжки з іхтіології в нього помічали не раз. А отум улітку нас почали призначати у варту на склади НЗ (недоторканного запасу) за містом. Між собою варту цю ми називали курортом: природа навкруги, місця мальовничі, неподалік вартівні — ставок. Загалом, якби не доводилося стирчати на постах і лякатися кожної машини, що наближається (чи не перевіряльник, часом, їде?), проводити час було б взагалі ідеально.

Одною з розваг на «курорті» була риболовля. Ставок, щоправда, не кишів коропами-сомами, але, як то кажуть, сам процес... Тож узяти з собою вудки на варту, «шифруючи» що є сили, стало ознакою хорошого тону (якби хто з командирів тільки побачив, що курсанти беруть із собою у вартову машину не тільки автомати, це був би Армагеддон, і живі заздрили б мертвим).

Одного разу на варту заступив і Олексій, іхтіолог-теоретик, сам міський хлопець, який рибу до цього вивчав хіба що на сковорідці. І так вийшло, що одному з наших рибалок посміхнулася вкрай рідкісна в цих місцях удача — витяг карасика. Олексій його довго вивчав, посадивши в банку з водою, і зрештою заявив, що бере рибу із собою в училище. Може, дресирувати його зібрався, чи ще що — мені напевно невідомо. Але, незважаючи на весь наш скепсис щодо витівки, карась у своїй банці вирушив з нами в казарму.

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

Отут слід зазначити ще одну деталь: наш командир роти був палким акваріумістом. Просто в розташуванні роти стояв чималий акваріум, де гралися гупії. Ротний, досить застрашливий на вигляд капітан, особисто годував їх уранці, викликаючи в нас складне почуття із суміші сарказму і розчулення. Ось Олексій і зібрався посадити свого новознайденого друга з зябрами в цей акваріум. Розумні люди йому порадили утриматися від такого необачного кроку. «А що буде?» — дивувався Олексій — Карась же не хижак, нікого з рибок не зачіпатиме, а ротний сам риб любить, тож йому буде навіть приємно». Отже, карася було переселено з банки до акваріума.

...Уранці роту розбудив істеричний крик ротного, і за хвилину усі вже стояли в строю перед розлюченим капітаном. «Що це таке, сволоти?! Хто це улаштував?!!» — волав наш командир, червоний з люті, як помідор, показуючи на акваріум. В акваріумі серед хвостиків — єдиного, що залишилося від бідних акваріумних мешканців, плавав задоволений і зовсім не хижий карась. І тут зі строю пролунала сакраментальна фраза, якій ротний чомусь навіть спочатку повірив. Хтось задумливо вимовив: «Товаришу капітан, це ж у вас гупія мутирувала!...»

Ваш ФІГУРНИЙ.

ХАРАКТЕРИ

Вдих–видих

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

Є хороші актори, котрі ніколи не соромляться другорядних ролей, «на підхваті», а таких ролей вистачає, тому ці актори запам'ятовуються публіці майже як зірки сцени. Отакий Олексій Пєтухов у столичному театрі імені Франка. Перевірте: якщо десь у вітчизняному телебойовику є, приміром, скромна роль лікаря, у котрого лиш одна (але важлива) репліка про те, що герой-мафіозі після операції виживе (або ні, що теж важливо) — то отого лікаря майже обов'язково гратиме Пєтухов! Іноді здається, що Пєтухову для ролі вистачає раз вдихнути, а видихнути вже за кулісами. А в нинішньому році у нього раптом — зорепад! Він зіграв роль Старого-вищика — і це було так дивовижно-несподівано, що навіть друзі Пєтухова не одразу впізнали Олексія Васильовича. А головне, що тут Пєтухов дихає собі вільно, а публіка раз вдихне — й сидить отак, поки він не зникне за кулісами.

Віталій ЖЕЖЕРА.

ПОГЛЯД

До кого приходить білочка?

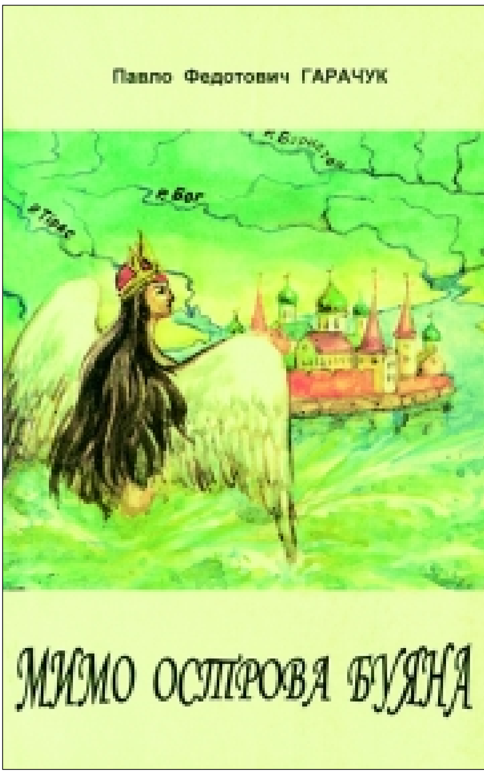

Фото автора.

Кому спала на думку ідея скульптури голого підлітка із білочкою на долоні, й що це мало б означати (чи не єднання із природою?) — не знаю. Навіщо його встановили перед одним із корпусів санаторію «Сонячне Закарпаття» — взагалі загадка. До того ж санаторій для дорослих, шлунково-кишкового профілю, коли ще щось пояснює в ситуації із хлопчиськом. До речі, пухнастих білочок я тут не бачила. Хоча колеги з оздоровлення натякали: придивіться — після вечері танці, пристрасті вирують. Ну, а там які до кого білочки приходять, то вже — як пощастить. Та головне є де фотографуватися на згадку!

Анастасія СИРОТКІНА.

«Я не маю шефа над собою...»

Інколи авторові цих рядків здається, що в Україні є лиш одна справді незалежна людина, яка може (і робить) усе, що хоче!

Ні, це, хай Бог милує, не Президент, а пенсіонер Павло Федотович Гарачук. Він — взірець повноти особистого суверенітету. Живе собі в Ананьєві на Одещині. Пенсія не персональна, не спецслужбівська. Та Павло Федотович зумів поставити цю скромну стару діву-пенсію на службу вищим ідеалам! Судіть самі: за роки незалежності Гарачук видав власним коштом дев'ять своїх книжок! Знайдіть мені державне видавництво, яке спромоглося б на це з отаким бюджетом! Це, звісно, не бізнес, бо який бізнес зробиш на мізерних тиражах по 150—200 примірників. Але книжки примітні. Дві — про екзотику нашої історії (за Гарачуком, столицею Спарти була Полтава, а Мелітополь — то колишні Афіни і т. п.). Ще — «Жертовний голуб України», віршований роман про Мазепу. Ще — «Засвіт встали козаченьки», роман, теж у віршах, про Марусю Чурай (писано літ за 20 до Ліни Костенко). Залишимо оцінку поезії та наукових концепцій Гарачука за рамками оповіді, бо це питання надто серйозне для газетної статті. Але от дуже просте питання: як він усе це встигає? А ось як (може, комусь згодиться). Одного разу він завітав до редакції, перед Іракською війною. Ми розмовляли, і Павло Федотович, не перериваючи розмови, щось писав, і скоро був готовий вірш, присвячений Іраку. Внизу — дата і навіть час: 14 годин 17 хвилин. Тобто, чоловік живе не днями, а хвилинами, а то й секундами! Чи всяк уміє так цінувати Божий дар — життя? В тім і секрет багатостиглання Гарачука. Скажете: він не знає реалій. Та це не так. Щойно Гарачук видав книжку мініатюр «Коротко і ясно». Книжка свідчить, що він наші убогі реалії знає, але не визнає їх! Ми зазвичай кажемо: життя таке погане, що неможливо щось путнє зробити. А Гарачук — навпаки: треба щось путнє робити, бо життя погане. Ні, він не лох, все бачить, як є:

Дали свободу, руки зв'язавши.
Все повернули, нічого не давши.

При тім Гарачук сміється над сучасником-тугодумом: «Поки ходив по гасло — бажання борні погасло!» Це дратує, мовляв, ач який вумний! А він:

Я не маю шефа над собою.
Сам над собою нині — пан.
Жити в дружбі лише з Судьбою
Є найкращий Людини стан!

Або: «У Бога соромно просити, що не спромігся сам надбать!» Це — для тих, хто просить державу допомогти Культурі. Гм! Культура без держави може, а держава без Культури — хай як хоче. Про це думаєш, згадуючи Гарачука, котрий сам собі і держава, і культура.

Марко МОВЧОК.

Голос України

Редактор номера Віталій ЖЕЖЕРА.

Редколегія: Леонід БРОВЧЕНКО, Анатолій ГОРЛОВ, Сергій ДЕМСЬКИЙ, Віталій ЖЕЖЕРА, Іван ІЛЛЯШ, Світлана ПИСАРЕНКО, Віталій СУДДЯ.

Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- За точність викладених фактів відповідальність несе автор.
- Рукописи не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

Ⓟ Платні матеріали.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання—КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Ціна договірна

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Передплатні індекси: для індивідуальних передплатників — 40224, для підприємств і організацій — 60955.

Загальний тираж 159000.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.

Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України»

Зам. 0311230 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 454-84-92; телефакс — 234-72-54; відділ реклами — 449-72-53, 454-81-34, 454-81-44; телефакс — 449-85-62.

E-mail: mail@golos.com.ua — загальний
reklama@golos.com.ua — відділ реклами
let@golos.com.ua — відділ листів
foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій

Internet: http://uamedia.visti.net/golos

Передплата на газету «Голос України» (on-line) за адресою: www.dnepropochta.dp.ua; www.presa.ua

При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»

